

**CONSILIUL RAIONAL CĂUȘENI
DIRECȚIA EDUCAȚIE, CULTURĂ, TINERET, SPORT ȘI TURISM**

A P R O B A T:

Șefa Direcției Educație, Cultură,
Tineret, Sport și Turism Căușeni
Dna Tatiana CUCU _____

13 ianuarie, 2026

**Raport analitic anual privind activitatea rețelei de
Biblioteci publice din raionul Căușeni
pentru anul 2025.**

**Obiectiv strategic: Servicii și resurse variate și
de calitate pentru cetățeni**

Căușeni, 2026

Responsabil date statistice – Șestacovschi Larisa, șef adjunct, șefa secției Cultură, Tineret, Sport și Turism Căușeni

Responsabil de elaborarea Raportului analitic, coordonator - Liuba Osipov, director BPR „Ion Ungureanu” Căușeni

Responsabili pe compartimente :

Instruiri și dezvoltare profesională - Popușoi Natalia, director-adjunct BPR

Servicii de bibliotecă și utilizarea lor – Apostol Oxana, Gargalic Svetlana, Voinițaia Nelli, bibliotecari BPR

Servicii pentru copii - Balan Natalia, bibliotecar, filiala copii a BPR

Filiala de carte română „Timiș” – Maria Gancev, bibliotecar

Abrevieri și acronime:

UE- Uniunea Europeană

BPR – Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni

BP – biblioteca publică; biblioteci publice

DECTST – Direcția Educație Cultură Tineret Sport și Turism Căușeni

ABRM- Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova

APL - Administrația Publică Locală

API – Asociația Presei Independente

BNRM- Biblioteca Națională a Republicii Moldova

CFC – Centrul de Formare Continuă

BNC – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

TIC – Tehnologiile Informaționale și de Comunicare

IT –tehnologii informaționale

IA – Inteligența Artificială

*Raportul textual a fost discutat și promovat spre aprobare în cadrul ședinței din
13 ianuarie 2026*

*a Consiliului de administrativ al Bibliotecii Publice Raionale Căușeni,
Proces verbal nr. 1 din 13.01. 2026*

Publicație cu statut de manuscris.

SUMAR:

I. Misiunea, viziunea, valorile Bibliotecii. Obiectivele anului profesional 2025	3
II. Context organizațional. Componenta documentară a bibliotecii	7
2.2. Proiecte gestionate și cu statut de participare în 2025	9
2.3. Parteneriate	26
2.4. Voluntariat	27
2.5. Implicații profesionale	29
III. Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale	30
3.2. Achiziții de documente	31
3.3. Colecția electronică	35
3.4. Baze de date	36
IV. Servicii de bibliotecă și utilizarea lor	37
4.1. Indicatori statistici de utilizare a Bibliotecilor publice din r-l Căușeni	37
4.2 Indicatori de performanță (relaționali)	38
4.3 Activități de promovare a serviciilor	40
4.3 Descrierea serviciilor de dezvoltare a competențelor utilizatorilor. Servicii în sprijinul implementării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă:	44
V. Activitate metodologică. Dezvoltare profesională continuă.	53
5.2 Reuniuni metodologice.	53
5.3 Activități educaționale pentru bibliotecari	54
5.4 Instruiri pentru comunitate	55
5.5 Activitate de cercetare și editorială	56
VI. Resurse	57
6.1 Resurse umane. Personal.	57
6.2 Resurse tehnologice	59
6.3 Resurse financiare	60
VII. Concluzii. Probleme și orientări de perspectivă	61
7.1. Analiza SWOT pentru anul de referință 2025	63
ANEXE.	
Anexa.1 Indicatori de performanță ai rețelei de biblioteci Căușeni	69
Anexa. 2 Publicații. Articole. Reportaje mass-media.	71
Anexa 3 . Reuniuni profesionale, instruiri organizate de BPR	73
Anexa 4 . Participare la reuniuni profesionale cu comunicări, prezentări	75
Anexa 5 . Oferta educațională a BPR „Ion Ungureanu” 2026	76
Anexa 6 . Materiale promoționale, flayere, infografice	76
Anexa 7 . Referințe bibliografice consultate pentru realizarea Raportului	79

*„Pe fundalul tuturor schimbărilor, indiferent de
ritmul de avansare a tehnologiilor,
pilonii principali meniți să păstreze relevanța bibliotecilor
rămân **spațiile, colecțiile și bibliotecarii.**”*
FORUMUL MANAGERILOR DIN SISTEMUL NAȚIONAL DE BIBLIOTECI.
Ediția XXX-a. 26 noiembrie 2025.

Misiunea, viziunea rețelei de Biblioteci Publice Căușeni

Rețeaua bibliotecilor publice din raionul Căușeni cuprinde 38 de instituții aflate sub administrarea autorităților publice locale de nivelul I și II. Printre acestea se numără și Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu”, parte a Direcției Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism, aflată în gestiunea Consiliului raional Căușeni. Biblioteca raională funcționează ca centru coordonator al activității biblioteconomice, oferind sprijin metodologic, logistic și profesional pentru dezvoltarea continuă a tuturor bibliotecilor din raion.

Misiunea fundamentală a bibliotecilor publice din rețeaua raionului Căușeni a fost și rămâne aceea de a promova cartea și lectura în rândul utilizatorilor de toate vârstele. Biblioteca reprezintă un spațiu de conectare a cetățenilor la informații valoroase, contribuind la formarea și dezvoltarea lor culturală.

Prin utilizarea eficientă a tehnologiilor informaționale și prin facilitarea accesului la patrimoniul universal, bibliotecile sprijină procesul de cunoaștere a valorilor naționale și, tot mai mult, a celor europene, oferind produse și servicii atractive pentru diverse categorii de public.

Instituțiile bibliotecare din raionul Căușeni urmăresc inovarea activităților și adaptarea lor la nevoile și așteptările comunității, demonstrând astfel capacitatea de reziliență.

Activitatea lor se bazează pe principii fundamentale: demnitate, respect, accesibilitate, gratuitate, transparență, nediscriminare, confidențialitate, neutralitate politică, autonomie profesională și dezvoltare durabilă, conform prevederilor Legii cu privire la biblioteci.

Valorile esențiale care ghidează activitatea bibliotecilor din rețea includ:

- Orientarea spre satisfacția utilizatorilor și implicarea lor activă;
- Promovarea creativității și a inovației în serviciile oferite;
- Asigurarea vizibilității și eficienței în toate activitățile desfășurate;
- Modernizarea permanentă a infrastructurii și a resurselor disponibile;
- Susținerea și consolidarea spiritului comunitar;
- Dezvoltarea colaborării și a parteneriatelor strategice durabile.

Viziunea rețelei de biblioteci din raionul Căușeni:

Bibliotecile publice prin serviciile oferite tuturor cetățenilor contribuie esențial la crearea unei comunități alfabetizate, informate și participative, care contribuie la edificarea și dezvoltarea unei societăți reziliente, informate, incluzive și democratice.

Bibliotecarii din rețea sunt adevărați:

- garanți ai accesului echitabil la cultură și educație;

- suporturi vitale pentru democrației vibrante;
- gardieni ai memoriei locale.

Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” își asumă rolul de centru biblioteconomic regional, motivând prin activitatea sa atât angajații proprii, cât și bibliotecarii din raionul Căușeni să se implice în formarea profesională continuă și dobândirea de noi competențe. Pentru cetățeni, biblioteca reprezintă un spațiu deschis, cu oferte și invitații permanente la activități culturale, de divertisment și instruire non-formală, prin generarea, implementarea și multiplicarea inovațiilor, dar și prin furnizarea unor servicii de bibliotecă de înaltă calitate.

În dorința de a rămâne competitivă în domeniul serviciilor sociale, educative, informative și de dezvoltare personală și profesională, Biblioteca Publică Raională din Căușeni urmărește diversificarea continuă a serviciilor destinate comunității. Aceasta ține cont de necesitățile de informare ale cetățenilor, dar și de obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite la nivel național prin **Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”**, Planul de Acțiuni al Ministerului Culturii al RM pentru anul 2025, planul de acțiuni culturale proprii aprobate de către fondatori, precum și de **Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 2030** promovate la nivel internațional de ONU.

***Obiectivul strategic al anului 2025 – dezvoltarea și oferirea
Serviciilor de bibliotecă de calitate și a resurselor variate pentru comunitate.
Anul Mihai Eminescu.***

Obiectivele principale ale bibliotecarilor din Biblioteca Publică pentru anul 2025 au fost:

- Diversificarea serviciilor de bibliotecă oferite cetățenilor;
- Implementarea de servicii noi, relevante și inovatoare;
- Promovarea și stimularea interesului pentru lectură;
- Participare activă în cadrul inițiativelor și campaniilor naționale de lectură;
- Digitizarea fondului de documente și crearea arhivelor instituționale pentru păstrarea copiilor acestora;
- Alfabetizarea tehnologică a bibliotecarilor, asigurarea unei dezvoltări profesionale de înaltă calificare;
- Consolidarea și extinderea unei comunități digitale active;
- Susținerea dezvoltării personale și profesionale a bibliotecarilor;
- Valorificarea și promovarea valorilor europene prin intermediul lecturii și al serviciilor de bibliotecă.

La fel, s-a lucrat mult asupra edificării unei rețele de experți care să împărtășească cunoștințe, experiențe, folosirea în comun a ideilor și a resurselor și colaborarea în diverse proiecte pentru a inova și a demonstra reziliență profesională.

În anul care s-a scurs bibliotecarii tuturor BP din raionul Căușeni s-au axat pe prioritățile profesionale formulate în cadrul Forumului Managerilor sistemului național de biblioteci cu referire la Biblioteca anului 2025, unde bibliotecarii:

- Au promovat valorile europene prin activități educaționale și prin lectură și integrarea acestora în conținuturile serviciilor de bibliotecă;
- Au augumentat rolul bibliotecii ca centru de educație nonformală și informală în dezvoltarea competențelor de cultura informației și cultură media;
- Prin toate activitățile desfășurate s-au îngrijit de îmbunătățirea imaginii bibliotecii în comunitate și de consolidarea relațiilor cu toți actorii care o reprezintă, oferind servicii de calitate, fiind prezenți acolo a fost nevoie de suportul și sprijinul lor, asigurând :
  - ✓ Păstrarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural în funcție de cerințele populației din comunitate.
  - ✓ Satisfacerea cerințelor de informare bibliografică și documentare a populației.
  - ✓ Oferta unui mediu digital accesibil, sigur și incluziv.
  - ✓ Conectarea comunității la procesul decizional, prin participarea la viața publică a comunității, implicarea în organizarea acțiunilor culturale, evenimente dedicate zilelor bibliotecilor publice, Programul LecturaCentral, organizarea și participarea în cadrul festivalurilor, concursurilor locale sau raionale de promovare a lecturii.
  - ✓ Implicarea și antrenarea bibliotecilor publice în proiecte și parteneriate.
  - ✓ Organizarea evenimentelor culturale cu efect de imagine a bibliotecilor publice în comunitate.

Bibliotecarii au direcționat mai multe resurse pentru a dezvolta o prezență online puternică. Interacțiunea cu utilizatorii prin intermediul rețelelor sociale a devenit mai strânsă și mai încrezută.

- Au aplicat la proiecte, granturi și inițiative, obținând o mulțime de beneficii atât pentru utilizatorii bibliotecilor, cât și pentru îmbunătățirea infrastructurii bibliotecii, dar și economisind resursele fondatorilor și demonstrând posibilități inteligente de flexibilitate;
- Au valorificat la maxim tehnologiile existente în bibliotecă, au realizat upgrade-uri și au obținut noi unități TIC;
- Au întreprins măsuri pentru ajustarea colecțiilor la necesitățile actuale ale membrilor comunității prin achiziții bine gândite, donații și colectare de carte;
- Și-au adaptat activitățile, oferind susținere, suport și servicii de calitate refugiaților din Ucraina contribuind efectiv la incluziunea lor în comunitățile noastre;
- Au diversificat ofertele educaționale, adaptându-le mai ales, pentru vârsta preșcolară și școlară mică;
- Și în anul 2025 bibliotecarii din BP s-au implicat cu responsabilitate alături de asistenții sociali în procesul de înregistrare a cetățenilor pe platforma www.compensanții.gov.md în vederea atribuirii familiilor a unui grad de vulnerabilitate energetică.
- BPR „Ion Ungureanu” Căușeni a oferit instruire, consultații, suport metodologic pentru bibliotecarii din bibliotecile publice și din instituțiile de învățământ în vederea alfabetizării tehnologice și creșterii competențelor digitale și profesionale;
- BP au dezvoltat și au menținut serviciile de bibliotecă deja existente pe bază de TIC și lectură ca baza pentru dezvoltarea comunităților și susținerea implementării Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 2030;
- O parte majoră a activităților literare din anul 2025 au fost dedicate Anului Eminescu;
- Au participat activ în cadrul Săptămânii de Comemorare a Victimelor Holocaustului; Comemorarea Victimelor Deportărilor și a Foametei organizate;
- Au organizat diverse activități informativ-culturale de promovare a Valorilor Europene;

- Au diseminat informațiile și materialele despre importanța și beneficiile lecturii participând activ în cadrul inițiativelor „Să citim cu voce tare împreună”, „Septembrie - nici o zi fără lectură”, „(Localitatea) citește o carte” ș.a.;
- Au dezvoltat competențe de gândire critică printre utilizatorii săi, combatând analfabetismul funcțional.

Aspectul activității în ansamblu al rețelei de BP Căușeni a fost influențat de lichidarea a 2 biblioteci orășenești, de activitatea cu o normă de muncă 0,5 în 8 biblioteci (Tănătarii-Noi, Baccealia, Baurci, Chircăieștii-Noi, Copanca, Copanca-copii, Tocuz, Ciuflești,) au influențat mult indicatorii de performanță, rezultatele anului fiind mai slabe ca în anul trecut. Alte 3 biblioteci (Plop-Știubei, Taraclia adulți, Grădinița) nu activează din lipsa de bibliotecar. Au fost anunțate concursuri de angajare, dar până la moment nu s-au găsit specialiști. Biblioteca publică s. Leuntea este înaintată de către APL spre lichidare. 26 la sută (8 la număr) din totalul bibliotecilor publice din raion nu sunt dotate cu echipament tehnic și în acest proces complicat pentru bibliotecari din cauza crizelor parvenite nu se pot adapta la instruirile și prestarea serviciilor on-line. Bibliotecarele din BP Fîrlădeni, Fîrlădeni-copii au fost anunțate despre faptul că de la 1 ianuarie 2026 vor activa la 0,5 norme de muncă.

Este greu de crezut, dar încă mai mizăm pe suportul și sprijinul angajatorilor, adică al APL, pe care îi rugăm să pună umărul la dotarea bibliotecilor cu echipament modern și achiziții de carte și asigurarea condițiilor decente de muncă (căldură și electricitate). Dar atâta timp cât locul de muncă al bibliotecarului nu este suplinit cu un specialist competent, dornic să sfințească locul, nici suportul APL-ului nu este o soluție.

Pe fundalul tuturor schimbărilor, indiferent de ritmul de avansare a tehnologiilor, pilonii principali meniți să păstreze relevanța bibliotecilor rămân spațiile, colecțiile și bibliotecarii. Nici unul dintre acești piloni nu poate fi extras din temelia instituției numite biblioteca. Fără oricare dintre ei, biblioteca va fi o entitate oarecare, dar nu va fi bibliotecă în formula cunoscută și consacrată.

La fel de relevante și actuale rămân obiectivele de stabilite în anii precedenți:

- **Perfecționarea competențelor digitale ale bibliotecarilor** prin valorificarea cunoștințelor în domeniul E-Guvernării, educației media și educației digitale, precum și prin dezvoltarea și furnizarea de servicii specifice.
- **Promovarea cărții și a lecturii** ca direcție prioritară a activității bibliotecii.
- **Participarea activă la inițiative și concursuri naționale** precum Proiectul „LecturaCentral”, Festivalul Cărții și al Lecturii, Concursul Literar Național „La izvoarele înțelepciunii”, „Citim cu voce tare împreună”, „Scriitorul la el acasă”, „Eminesciana 2025”, Campania „Să citim împreună”, Ora de Coding la bibliotecă, Nocturna Bibliotecilor, Săptămâna Diasporei, Comemorarea Victimelor Holocaustului, Comemorarea Victimelor Deportărilor, precum și alte evenimente de comemorare și inițiative republicane.
- **Evaluarea impactului bibliotecii** prin dezvoltarea instrumentelor de măsurare și utilizarea datelor pentru consolidarea imaginilor instituției.
- **Crearea unor spații moderne și atractive**, care să sprijine procesul de învățare, recreare și formare comunitară.
- **Asigurarea instruirii profesionale continue** pentru toți bibliotecarii din rețea și formarea de noi specialiști în rândul acestora.

- **Implicarea în proiecte și atragerea bibliotecarilor din teritoriu** , cu accent pe realizarea eficientă și de succes a acestora.
- **Desfășurarea activităților de advocacy** în sprijinul bibliotecii.
- **Dezvoltarea parteneriatelor comunitare** și identificarea noilor colaborări .

Anul 2025 a fost anul alegerilor parlamentare, cât și prezidențiale ale statului Român. Și de această dată bibliotecarii au fost solicitați să activeze în calitate de funcționari electorali (președinți, secretari, membri, operatori) în cadrul birourilor electorale ale secțiilor de votare din toate localitățile. Cu atât mai mult, că pentru a activa în calitate de funcționar electoral este nevoie de certificare de către Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) în urma unui examen alcătuit din 200 de întrebări. Astfel, 21 bibliotecari din rețea au susținut examenul și au obținut Certificate de calificare a formării în domeniul electoral valabile pentru 4 ani. Un bibliotecar BPR este Observator național pe termen lung Promo-Lex și observator internațional pe termen scurt în cadrul alegerilor prezidențiale a le României.

II . Context organizațional.

2.1.Componenta documentară a bibliotecilor.

În anul 2025 s-a lucrat mai puțin asupra componentei documentare a tuturor bibliotecilor din raion, bibliotecile având deja politici de bibliotecă, dar care au fost revizuite și actualizate unde a fost necesar. Îndeosebi, au fost revizuite Fișele Postului pentru fiecare angajat în parte cu aplicarea unor mici modificări. Au fost luate în considerație *modificările* la Legea cu privire la biblioteci și bibliotecarii au fost îndemnați să o studieze și să o respecte în cadrul activității sale.

Am rezervat 2 ședințe de întruniri raionale ale bibliotecarilor unde a fost pus în discuți repetat noul Regulament privind colecțiile de bibliotecă.

Din păcate, tot mai puțini bibliotecari-profesioniști avem în statele tuturor tipurilor de biblioteci, care ar face lucrul cu pasiune și profesionalism. Biblioteca raională organizează „Școala de vară pentru bibliotecari”, diverse cursuri necesare și îi invită la atelierile profesionale legate de descrierea bibliografică, clasificarea documentelor, colectarea și raportarea datelor statistice, crearea portofoliilor, gestionarea bazelor de date, organizarea evenimentelor de bibliotecă și alte activități ce țin la propriu de activitatea profesională.

Și la Biblioteca raională, la fel, se atestă o fluctuație de cadre, în anul 2025 a demisionat o angajată și a fost angajată alta cu studii medii, însă învățarea atribuțiilor la locul de muncă durează ceva timp. Tot mai puțini bibliotecari cu grad de calificare profesională au rămas în rețea.

În raion la fel, au intervenit demisii-angajări în mai multe biblioteci publice, ceea ce a creat unele curențe la sistemul de raportare anuală, noile angajate neavând nici cea mai mică închipuire despre activitatea în bibliotecă și rămânând foarte mirate de existența unei evidențe statistice și raportări atât de vaste. Unii din angajați, ajunși la vârsta de pensionare, nu mai au randamentul de muncă necesar, se împacă mai greu cu tehnologiile, dar nici nu pleacă la odihna binemeritată din frica că nu se vor descurca cu pensia pe care o oferă statul.

Peste 95% de bibliotecari au participat la diverse activități de instruire non-formale oferite de Centrul Biblioteconomic Căușeni, Centrul Național de Formare Profesioanlă Continuă și alte centre de formare și instituții din țară.

Mereu mai este loc pentru perfecționarea profesională în rândul bibliotecarilor, ea trebuie să fie continuă pe tot parcursul profesional.

La fel, în anul 2025 s-a ținut cont studierea literaturii de specialitate, articolelor noi apărute în spațiul profesional, am lucrat în baza instrucțiunilor tehnologice, Politicilor de dezvoltare a colecțiilor BPR, Politicilor de cercetare în bibliotecă, au fost perfectate și aduse la ordinea zilei portofoliile serviciilor implementate, ale proiectelor, au fost ținute la zi Registrele de inventar, fișierele tematice și alte documente importante. A fost revizuit fondul de carte, o parte din biblioteci au procedat la casarea unui volum mare de literatură veche și învechită moral. Tot mai multe biblioteci raportează achiziții de carte nouă, banii fiind alocați din partea primăriilor, fapt care bucură enorm. Anul 2025 a adus și multe donații valoroase de carte în bibliotecile publice din partea Ministerului Culturii al RM, BNRM, BNC și Guvernului României.

Îngrijorătoare este situația la capitolul echipamente IT. Deja în multe biblioteci au fost decontate calculatoare, printere și tablete primite din programul Novateca. Majoritatea echipamentelor decontate au servit mai mult de 10 ani. Din păcate, puține biblioteci se bucură de achiziții de echipament IT nou. Toate speranțele sunt îndreptate către proiecte și donatori.

O notă pozitivă la acest capitol este oferită de către Biblioteca raională care a reușit achiziționarea a 2 laptopuri noi și upgradarea tuturor calculatoarelor existente în bibliotecă prin instalarea memoriilor RAM și SSD noi în sumă de 30000 lei. Astfel, Centrul Biblioteconomic Căușeni este pregătit pentru a oferi bibliotecarilor din rețea și cetățenilor ore de instruire IT, pentru a oferi cetățenilor posibilități mai largi de utilizare a tehnologiilor bibliotecii pentru învățare, informare, socializare.

Toate eforturile, demersurile, abordările bibliotecii trebuie să fie orientate spre îmbunătățirea imaginii pozitive a bibliotecii în societate. Aceste preocupări sunt atât globale, cât și naționale. De imaginea bibliotecii în comunitate depinde prezentul, dar și viitorul domeniului.

2.2 Proiecte gestionate și cu statut de participare.

Anul 2025 a fost unul mai puțin productiv pentru derularea și implementarea proiectelor. Un efort major în acest domeniu a fost depus atât la continuarea inițiativelor începute în anul 2024, cât și la alăturarea la noi granturi și proiecte și calitate de parteneri.

Bibliotecile publice din raion au semnat acorduri de colaborare și parteneriat cu 108 parteneri și susținători ai bibliotecii. BPR „Ion Ungureanu” Căușeni a semnat 7 acorduri noi de colaborare și parteneriat cu Primăria orașului Căușeni, Liceul Teoretic „A. Pușkin”, Acord de colaborare cu L.T., „M. Eminescu” în vederea activității „Clubului „Prietenii lui Eminescu”, acorduri cu grădinițe de copii cât și un acord internațional cu organizația „Comunitățile Viitorului” din România, care a susținut financiar organizarea activităților de bibliotecă, cât și ne-au oferit posibilitatea de a procura mai multe bunuri cum ar fi cărți în limba română, ucraineană, rechizite de birotică, un laminator și un kit de robotică în sumă de 2000 \$ care au fost donate bibliotecii pentru copii .

BP au participat și coordonat în anul 2025 mai multe proiecte, din care cele mai cu impact au fost:

Proiecte locale:

1. Filiala de carte română „Timiș” a fost implicată în **Proiectul „Handmde cu suflet”**, grupul de inițiativă Temerarii.

Scopul proiectului: demonstrarea diverselor tipuri de meșteșuguri având scopul de a dezvolta conexiuni între generații pentru a crea oportunități pentru tinerii pasionați de lucruri frumoase ce promovează meșteșugurile manual.

Invitați: Meșterii populari Șendrea Nadejda și Bumbu Magdalena.

Număr de activități - 5.

Au participat: 23 persoane.

S-a încasat suma de 2000 din cadrul proiectului și o mie de lei a fost din contribuția localnicilor pentru procurarea materiei prime..

2. Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” a dezvoltat un Proiect local în parteneriat profesorii de limbă limbă română de la Liceul Teoretic „M. Eminescu” Căușeni ***Clubul de Lectură „Prietenii lui Eminescu”***.

Aproximativ 60 de elevi din clasele a cincea și a șasea de la Liceul „M.Eminescu” ghidați de neobositele lor profesoare de limba română, Doamnele Svetlana Iațco și Tatiana Rucica au participat la ore poetice, ore de lectură, concursuri și victorine literare de suflet unde au aflat lucruri interesante din viața și copilăria poetului, au citit, au analizat, au recitat și ascultat din versul eminescian.

Număr de activități – 6.

3. Biblioteca Publică Raională, serviciul Copii a dezvoltat un ***Proiect local „Clubul de Lectură pentru Pici”*** în baza Acordului de parteneriat cu Grădinița-creșă nr.3 din or. Căușeni.

Clubul de lectură pentru copii a fost desfășurat atât în spațiul bibliotecii, cât și prin ieșiri ale bibliotecarilor la grădiniță, având drept scop promovarea lecturii timpurii și familiarizarea copiilor cu cartea încă de la vârste fragede. Activitățile au fost adaptate nivelului de vârstă și capacității de înțelegere a copiilor, fiind concepute într-o formă atractivă și interactivă.

În cadrul clubului au fost realizate 15 activități de lecturi ghidate și interactive, prezentări de carte, discuții simple pe baza textelor citite, precum și activități creative inspirate din povești. Prin aceste activități, copiii au fost încurajați să asculte activ, să își exprime ideile și să participe la activități de grup.

La activitățile Clubului de lectură au participat peste 200 de copii, preșcolari din grădiniță și elevi din ciclul primar. Participarea numeroasă a confirmat necesitatea acestui tip de activitate și interesul crescut al copiilor pentru lectură. Clubul de lectură a avut un impact pozitiv, contribuind la dezvoltarea limbajului, a atenției și a capacității de concentrare, la formarea obiceiului de lectură și la consolidarea relației de colaborare dintre bibliotecă și instituțiile de educație timpurie. Prin aceste activități, biblioteca și-a întărit rolul de partener educațional activ în comunitate.

Proiecte naționale:

1. Proiectul Național „Ești informat, ești în siguranță”

În anul 2025 Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” a continuat activitățile sale în calitate de partener într-un proiect al Asociației Presei Independente (API) prin care la Căușeni a fost creată o ***Celulă de Comunicare de Criză***. În proiect au fost implicate doamne din mai multe domenii cum ar fi: jurnaliste, profesoare, bibliotecare, angajate ale Primăriei, Consiliului raional Căușeni ș.a.

Proiectul „TRIMEDIA – Jurnalism de încredere, media de impact, comunități implicate” este implementat în comun de DW Akademie și Asociația Presei Independente, cu susținerea financiară a Uniunii Europene și cofinanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

Celula de Comunicare de Criză Căușeni a fost constituită cu scopul de a coordona rapid și eficient răspunsurile la situații de urgență, dezastru naturale, crize sanitare și alte amenințări care pot afecta siguranța și bunăstarea populației. Aceasta se concentrează pe asigurarea unei reacții imediate prin mobilizarea resurselor locale și implicarea instituțiilor și autorităților competente, gestionând astfel crizele și limitând impactul negativ asupra comunității.

Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni a avut un rol esențial în cadrul **Celulei de Comunicare de Criză Căușeni (CCC)**,

structură creată pentru coordonarea răspunsurilor comunității la situații de urgență și dezastru naturale. Instituția s-a implicat în informarea populației, distribuirea materialelor educative și mobilizarea comunității în acțiuni de prevenire și pregătire. Participarea bibliotecii s-a realizat prin activități de consolidare a competențelor de comunicare în situații de criză, derulate în cadrul proiectului „TRIMEDIA – Jurnalism de încredere, media de impact, comunități implicate”, implementat de **DW Akademie** și **Asociația Presei Independente (API)**, cu sprijinul financiar al **Uniunii Europene** și cofinanțarea **Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ)**.

Implicarea bibliotecii:

Participarea echipei bibliotecarilor: 42 bibliotecari din raion au fost instruiți în cadrul a două sesiuni organizate la sediul BPR „Ion Ungureanu”.

Rolul bibliotecarilor: distribuirea materialelor informative, organizarea de activități educative și simulări pentru copii și adulți, colaborarea cu autoritățile și ONG-urile implicate.

Spații publice identificate: 136 locații din raion au fost selectate pentru plasarea afișelor și materialelor informative.

Activități realizate

Activități educative și simulări:

162 activități organizate în instituții de învățământ și cultură (4 licee, 27 gimnazii, 20 grădinițe, 3 centre de creație, 15 case de cultură).

○ Participanți:

- 5746 copii
- 3734 adulți
- 58 educatori
- 43 profesori

Campanii de informare:

Finanțat de
Uniunea Europeană

- Elaborarea și distribuirea de postere A3 și flyere A5.
- Difuzarea materialelor multimedia prin „Studio-L” TV, YouTube, Facebook și Instagram.
- Mesaje cheie transmise publicului: „Ești informat – ești în siguranță”, „Urmați instrucțiunile autorităților”, „Ai grijă la dezinformare – informează-te din surse oficiale”.

Concursuri și expoziții:

Concurs raional de desene „Ești informat, ești protejat” cu participarea a 97 copii din raion.

- Expoziții de desene organizate în gimnaziul din satul Hagimus.

Rezultate și impact

- Creșterea nivelului de informare și conștientizare în rândul comunității privind acțiunile necesare în caz de criză.
- Implicarea activă a copiilor, profesorilor și bibliotecarilor în activități educative și de prevenire.
- Consolidarea colaborării dintre bibliotecă, autorități locale, ONG-uri și mass-media.
- Crearea unei rețele de comunicare eficientă pentru gestionarea situațiilor de urgență.

Concluzii

Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni a demonstrat capacitatea de a fi un **centru de informare și mobilizare comunitară** în cadrul proiectului CCC. Prin implicarea bibliotecarilor și organizarea de activități educative, instituția a contribuit semnificativ la pregătirea populației pentru situații de criză și la consolidarea rezilienței comunității.

-

Bibliotecile au devenit centre de educație civică și informare pentru siguranța publică.
Colaborare activă cu: *școli, primării, poliție, pompieri, centre sociale.*

Creșterea nivelului de informare și conștientizare a riscurilor în comunitate.
Consolidarea imaginii bibliotecii ca instituție de încredere și utilitate publică.

30 biblioteci implicate
50+ activități de informare
9.500 persoane informate direct
5.400 pliante distribuite
900 postere afișate
70+ instituții publice implicate

2. Proiectul Național „Pune Umărul” – ediția a II-a

Proiectul „Pune Umărul” – ediția a II-a a fost implementat într-un context comunitar în care implicarea civică și dialogul dintre cetățeni și autorități locale au reprezentat elemente esențiale pentru identificarea și soluționarea problemelor de interes public. Biblioteca publică, ca instituție deschisă comunității, a avut un rol important în mobilizarea cetățenilor și în facilitarea proceselor de consultare publică.

Bibliotecarii, în calitate de lideri comunitari și promotori ai implicării civice, au contribuit activ la identificarea problemelor locale și la găsirea soluțiilor concrete, prin informare, comunicare și colaborare cu actorii relevanți din comunitate.

În acest context, **Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni** s-a implicat activ în proiect, prin participarea unei echipe formate din bibliotecari dedicați.

Echipe de implementare

Din partea Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” Căușeni, **3 bibliotecari** au fost membri ai echipei de proiect:

- **Gargalic Svetlana**
- **Popușoi Natalia**
- **Apostol Oxana**

Aceștia au avut un rol activ în identificarea problemelor comunitare, consultarea cetățenilor, documentarea situațiilor existente și promovarea soluțiilor propuse.

Scopul proiectului

Scopul proiectului „Pune Umărul” – ediția a II-a a fost **identificarea și soluționarea problemelor reale din comunitate**, prin implicarea activă a cetățenilor, utilizarea instrumentelor de consultare publică și promovarea inițiativelor civice la nivel local.

Obiectivele proiectului

Proiectul a urmărit următoarele obiective:

- identificarea problemelor prioritare ale comunității din municipiul Căușeni;
- creșterea nivelului de implicare civică a cetățenilor;
- promovarea dialogului dintre comunitate și autoritățile publice locale;
- sprijinirea inițiativelor comunitare cu impact social și de mediu;
- consolidarea rolului bibliotecii ca centru de informare și mobilizare civică.

Activități desfășurate

Identificarea problemelor comunitare

Echipe de proiect a realizat un proces amplu de consultare publică, în cadrul căruia au fost **chestionate 220 de persoane** din municipiul Căușeni. Chestionarea a avut drept scop colectarea opiniilor cetățenilor privind principalele probleme cu care se confruntă comunitatea.

În urma analizei răspunsurilor, au fost identificate mai multe probleme majore, dintre care s-au evidențiat:

- starea precară a infrastructurii rutiere pe **strada Mihail Sadoveanu din or. Căușeni**;
- situația ecologică a **râulețului Lunguța**, inclusiv lipsa lucrărilor de curățare, amenajare și consolidare a malurilor.

Soluționarea problemei infrastructurii rutiere

Ca urmare a demersurilor realizate de echipa de proiect și a colaborării cu autoritățile locale și comunitatea, a fost **finalizată construcția drumului de pe strada Mihail Sadoveanu din orașul Căușeni**.

Această realizare a contribuit semnificativ la îmbunătățirea condițiilor de circulație, siguranței rutiere și calității vieții locuitorilor din zonă.

Inițiativă civică privind râulețul Lunguța

O altă problemă majoră identificată a vizat starea ecologică a **râulețului Lunguța**. Pentru a aduce problema în atenția publicului și a factorilor decizionali, echipa de proiect a realizat **un ziar tematic**, dedicat acestei problematice.

Subiectele abordate în ziar au inclus:

- necesitatea curățirii și amenajării râulețului;
- importanța întăririi malurilor pentru prevenirea eroziunii;
- impactul asupra mediului și sănătății comunității;
- implicarea cetățenilor în protecția mediului.

Ziarul a fost utilizat ca instrument de informare și sensibilizare, contribuind la creșterea gradului de conștientizare privind importanța protejării mediului înconjurător.

Rezultate obținute

În urma implementării proiectului „**Pune Umărul**” – **ediția a II-a**, au fost obținute următoarele rezultate:

- consultarea a **220 de cetățeni** în procesul de identificare a problemelor comunitare;
- finalizarea construcției drumului de pe strada Mihail Sadoveanu;
- realizarea și distribuirea unui ziar comunitar dedicat râulețului Lunguța;
- creșterea gradului de informare și implicare civică a comunității;
- consolidarea rolului bibliotecii ca actor activ în viața comunitară.

https://www.facebook.com/puneumarul/posts/pfbid0qJiUenLm1wQDJTNfdSMYzAAyVy72Ai5bn9MgLEyyoJfwCzQLyke2noTPRxXJ5iMrl?locale=ru_RU

„**Pune Umărul**” – **ediția a II-a** a demonstrat că biblioteca publică poate avea un rol activ și relevant în viața comunității, nu doar ca furnizor de informație, ci și ca facilitator al implicării civice și al schimbărilor pozitive.

Implicarea bibliotecarilor din cadrul Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” Căușeni a contribuit la soluționarea unor probleme reale ale comunității, la mobilizarea cetățenilor și la îmbunătățirea dialogului cu autoritățile locale.

ALEGERILE ÎNCEP CU NOI

CĂUȘENI PUNE UMĂRUL | SEPTEMBRIE 2025

Stimați locuitori ai orașului Căușeni,

Suntem grupul de inițiativă civică Căușeni PUNE UMĂRUL, format din cetățeni activi care cred că dialogul cu candidații la funcția de deputat trebuie să fie real, transparent și orientat spre soluții. În această campanie electorală, am decis să vorbim despre una dintre cele mai vizibile și urgente probleme din localitatea noastră: **problema lipsei de apă în râulețul Lunguța, afluenț al râului Botna, și starea disponibilă a albiei acestuia.**

PROBLEMA ACTUALĂ - LIPSA APEI ȘI STAREA DEZASTRUOASĂ A ALBIEI RÂULEȚULUI LUNGUȚA

Până nu demult prin albia râulețului Lunguța, care traversează centrul orașului nostru, curgea apă, iar de la o vreme acesta a secat complet, iar apa apare doar în cazurile de ploai abundente.

Totodată știm acestuia a fost adăscit pentru a preveni inundările gospodăriilor de pe ambele maluri ale râului. Pământul scos din riu a fost pus pe maluri, fără a fi efectuată compactarea acestuia, iar vegetația a început să crească necontrolat. Uscădure, acestea poate deveni un focar de incendiu ce se poate răspândi spre gospodăriile din apropiere.

Autoritățile locale au depus eforturile necesare pentru a continua lucrările de amenajare a albiei râului, inclusiv a pasajului pe care trec zilnic sute de cetățeni, dar din insuficiență de resurse financiare au oprit lucrările, iar situația se degradază de la o zi la alta.

Fără o implicare din partea autorităților centrale, eforturile autorităților locale rămân insuficiente.

CE AM ÎNTEPRINS:

- Am identificat cea mai presantă problemă din comunitatea noastră, cu sprijinul locuitorilor;
- Am trimis scrisori către următorii candidați la funcția de deputat din regiunea noastră, prin care le-am cerut să își prezinte poziția și soluțiile propuse pentru rezolvarea problemei râulețului Lunguța:
  - Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” - Artemie Călinoc;
  - Blocul Electoral „Patriotic al Socialiștilor, Comuniștilor, Țărăni și Vizitorilor Moldovei” - Grigori Novac;
  - Blocul Electoral „ALTERNATIV” - Adrian Nastas;
  - Partidul Politic „Partidul Nostru”;
  - Partidul Politic „Liga Orașelor și Comunelor” - Sergiu Dorju.

CĂUȘENI PUNE UMĂRUL | septembrie 2025

Grupul de inițiativă a transmis scrisori electronice partidelor politice și alianțelor, precum și candidaților la funcția de deputat din raionul Căușeni, însă până pe data de 14 septembrie 2025, nu am primit niciun răspuns referitor la această problemă.

CE FACE UN DEPUTAT RESPONSABIL:

- Ascultă cetățenii**
Comunică direct cu oamenii pentru a înțelege care sunt problemele care îi prezintă din comunitate. *Fără acest dialog, soluțiile rămân teoretice.*
- Colaborează cu autoritățile**
Interacționează cu administrația publică locală și cu Guvernul pentru a identifica ce trebuie modificat în legislație, proceduri sau bugete, astfel încât problemele să poată fi rezolvate eficient.
- Legiferează și finanțează soluții**
Participă activ în Parlament, unde propune și votează legi, susține alocarea de fonduri și contribuie la elaborarea strategiilor naționale pentru infrastructură, servicii publice și protecția cetățenilor.

Un deputat responsabil nu se limitează la discursuri sau promisiuni, ci acționează concret în trei direcții esențiale:

Parlamentul Republicii Moldova

Votul NU este de vânzare. **Votul cumpărat NU aduce schimbare, NU va rezolva problema**
Spunem NU MITEI ELECTORALE!

CE URMEAZĂ DUPĂ ALEGERI?

- Campația nu se încheie în ziua votului;
- Grupul nostru va monitoriza promisiunile făcute de candidați și va lucra activ cu deputații aleși, pentru ca problema râulețului Lunguța să fie abordată de către aceștia;
- Vom continua să vă informăm, să cerem transparență și să avem un dialog cu aleșii locali și naționali.

Deci doriți să aflați mai multe despre activitatea Grupului de Inițiativă CĂUȘENI PUNE UMĂRUL sau să deveniți membru al grupului de inițiativă, contactați-ne la 0 79 143 213 sau pe poșta electronică causenipuneumarul@gmail.com

Anexa în care nu conține informații publicabile politice. Inițiativa CIVICĂ „PUNE UMĂRUL” - Teleg 1000 locuitori, 100% la echipamentul tehnicii proprii.

Impact:

- Soluționarea problemei cele mai stringente - reparația capitală a drumului pe strada M.Sadoveanu;
- 70000 lei contribuții ale populației colectați de la 23 familii locuitorii străzii pentru asigurarea lucrărilor de construcție a drumului.

3. Proiectul Național „Consolidarea rezilienței democratice în Moldova” Campania „Votează liber și raportează corupția electorală”

Campania „Votează liber și raportează corupția electorală” a fost realizată de Asociația Promo-LEX, în cadrul proiectului „Consolidarea rezilienței democratice în Moldova”, implementat de **UNDP Moldova** și finanțat de **Norwegian Embassy Office in Chisinau, Embassy of Sweden in Chisinau, Embassy of Canada to Romania, Bulgaria, and Moldova și Embassy of Denmark in Moldova.**

În contextul proceselor electorale și al necesității consolidării democrației participative, informarea corectă a cetățenilor și prevenirea corupției electorale reprezintă priorități esențiale pentru asigurarea unor alegeri libere și corecte. Lipsa informațiilor clare privind drepturile electorale și mecanismele de raportare a neregulilor poate favoriza practicile ilegale și poate afecta încrederea cetățenilor în procesul democratic.

Proiectul „Votează liber și raportează corupția electorală”, implementat cu sprijinul **Asociației Promo-LEX**, a urmărit creșterea gradului de conștientizare civică și electorală în rândul populației, în special al tinerilor și al adulților din comunitățile locale.

Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni s-a implicat activ în acest proiect, contribuind la informarea publicului și la promovarea unui comportament electoral responsabil.

Scopul proiectului

Scopul proiectului a fost **informarea cetățenilor privind dreptul la vot liber**, prevenirea și combaterea **corupției electorale**, precum și promovarea mecanismelor de **raportare a încălcărilor electorale**, în vederea consolidării culturii democratice la nivel local.

Proiectul a avut următoarele obiective:

- creșterea nivelului de informare a cetățenilor privind drepturile și responsabilitățile electorale;
- prevenirea fenomenului de corupție electorală;
- promovarea votului liber și informat;
- încurajarea raportării cazurilor de corupție electorală;
- implicarea bibliotecilor și bibliotecarilor în educația civică.

Activitățile proiectului s-au adresat:

- tinerilor cu vârsta de peste 18 ani;
- adulților din comunitățile locale;
- elevilor claselor gimnaziale și liceale;
- cetățenilor din spațiile publice.

În total, **peste 2000 de persoane** au beneficiat direct de activitățile de informare și promovare desfășurate în cadrul proiectului.

Activități desfășurate:

Ore informative în instituții de învățământ și comunități

Au fost organizate **ore informative** în **4 localități**, după cum urmează:

- **Localitatea Salcuța** – în cadrul liceului, a fost organizată o oră informativă pentru **60 de tineri (18+)**, axată pe drepturile electorale, importanța votului liber și consecințele corupției electorale.
- **Localitatea Tănătari** – a fost desfășurată o oră informativă pentru **25 de persoane adulte**, în cadrul căreia s-au discutat riscurile mitei electorale și modalitățile de raportare a acesteia.
- **Orașul Căușeni** – au participat **100 de tineri din clasele a X-a și a XII-a** ale Liceului Teoretic „Mihai Eminescu”. Activitatea a vizat educația electorală, responsabilitatea civică și rolul tinerilor în procesul democratic.
- **Orașul Căușeni la dezbateri cu APL, reprezentanții partidelor, reprezentanții poliției și administratorii diveselor organizațiilor de Stat** – 75 persoane;
- **Localitatea Hagimus** – au fost realizate activități de informare pentru 30 tineri și adulți, cu accent pe importanța implicării civice și combaterea corupției electorale.
- **Ștefan Vodă** – a fost organizată o oră de informare pentru 20 bibliotecari BP din raionul Ștefan vodă.

Distribuirea materialelor informative și de promovare

Bibliotecarii din cadrul Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” Căușeni au fost implicați activ în **distribuirea materialelor poligrafice și de promovare** (pliante, broșuri, afișe informative) în **locuri publice**: piețe, instituții publice, spații frecventate de cetățeni, la Ziua Europei, Hramul orașului.

Materialele au conținut informații clare despre:

- ce înseamnă votul liber;
- formele de corupție electorală;
- drepturile alegătorilor;
- modalitățile de raportare a încălcărilor electorale.

Echipa de implementare

În cadrul proiectului, bibliotecarii au avut rol de **asistenți ai proiectului**, contribuind la desfășurarea activităților și la comunicarea cu beneficiarii.

Bibliotecari implicați:

- **Osipov Liuba**
- **Gargalic Svetlana**
- **Apostol Oxana**
- **Popușoi Natalia**

În urma implementării proiectului „**Votează liber și raportează corupția electorală**”, au fost obținute următoarele rezultate în localitatea Căușeni cu implicarea bibliotecarilor:

- informarea directă a peste **280 de persoane**;
- organizarea orelor informative în 4 localități;
- creșterea nivelului de conștientizare privind votul liber;
- distribuirea unui număr semnificativ peste 2000 de materiale informative;
- consolidarea rolului bibliotecii ca centru de educație civică.

Proiectul a avut un impact semnificativ asupra comunității, contribuind la:

- dezvoltarea unei culturi a votului responsabil;
- reducerea toleranței față de corupția electorală;

- creșterea gradului de implicare civică;
- consolidarea parteneriatului dintre bibliotecă și organizațiile societății civile, precum Promo-LEX.

Bibliotecarii din cadrul Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” Căușeni au demonstrat capacitatea de a sprijini inițiative civice importante și de a fi promotori activi ai valorilor democratice.

https://www.facebook.com/natalia.popusoi.9/posts/pfbid02iRmdoDPtFZh2YAhAKDkcWuawHSEZdEVnwfCSqP4kU91tgzU7Brm4DAMYS5tbkGbVI?locale=ru_RU

Impactul proiectului în 12 raioane din țară

Peste 20.000 de cetățeni informați!

Alături de **Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova** și IGP- **Poliția Republicii Moldova**, echipa Promo-LEX și cei 127 de coordonatori, asistenți și voluntari din teritoriu au mers în 47 de localități pentru a discuta cu oamenii despre integritatea alegerilor.

Ce am reușit împreună:

- 45 de evenimente publice
- 12 discuții și 24 lecții tematice
- 106 materiale media publicate
- 1277 postări în social media
- peste 1.5 milioane de vizualizări
- 2470 participanți direcți

4. Programul Național „Educația mediatică”

Contextul creșterii volumului de informații din mediul online și al riscurilor asociate răspândirii dezinformării și manipulării, educația mediatică a devenit o componentă esențială pentru dezvoltarea gândirii critice și a responsabilității informaționale în rândul cetățenilor.

În acest sens, **Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni** s-a implicat activ în promovarea educației media, organizând sesiuni de instruire în cadrul **Campaniei „Stop Fals”**, inițiativă desfășurată de **Asociația Presei Independente (API)**.

Scopul programului „Educația mediatică” a fost **creșterea nivelului de informare a cetățenilor** cu privire la fenomenul dezinformării, dezvoltarea capacității de analiză critică a informațiilor și formarea competențelor necesare pentru identificarea știrilor false și a tehnicilor de manipulare.

Activitățile au fost destinate:

- adulților și tinerilor din comunitățile locale;
- persoanelor active în mediul online;
- cetățenilor interesați de consumul responsabil al informației.

În total, **75 de persoane** au participat la activitățile de educație mediatică desfășurate în cadrul programului.

Activități desfășurate

Sesiune de informare – comunitatea Tănătari

În cadrul campaniei „Stop Fals”, a fost organizată o sesiune de informare în **comunitatea Tănătari**, la care au participat **23 de persoane**.

Subiectele abordate au inclus:

- tehnici de manipulare utilizate în mass-media și pe rețelele de socializare;
- dezinformarea și știrile false – forme, scopuri și impact;
- identificarea site-urilor frauduloase și a surselor nesigure de informare.

Un accent deosebit a fost pus pe utilizarea platformei „**ScamAdviser**”, ca instrument practic pentru verificarea credibilității site-urilor și identificarea așa-numitelor „site-uri fantomă”.

Sesiune de instruire – comunitatea Hagimus (28 mai)

Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni a organizat o sesiune de instruire în **satul Hagimus**, în cadrul Campaniei „Stop Fals”, cu participarea a **18 cetățeni**.

În cadrul acestei activități, participanții au avut oportunitatea de a înțelege:

- tehnicile și strategiile utilizate pentru propagandă și manipulare;
- metodele de răspândire a informațiilor false pe rețelele sociale și canalele de știri;
- modalități de verificare a autenticității site-urilor și surselor de informare;
- identificarea persoanelor sau grupurilor care urmăresc influențarea opiniei publice;
- categoriile de persoane mai vulnerabile la dezinformare;
- rolul inteligenței artificiale în generarea și distribuirea informațiilor în mediul online.

Formator

Orele de instruire au fost susținute de **Popușoi Natalia, formator regional**, care a facilitat activitățile prin exemple practice, exerciții interactive și discuții adaptate nivelului de înțelegere al participanților.

Rezultate obținute

În urma desfășurării activităților de educație mediatică, au fost înregistrate următoarele rezultate:

- **75 de persoane informate** privind riscurile dezinformării;
- creșterea nivelului de conștientizare a participanților asupra tehnicilor de manipulare;
- dezvoltarea competențelor de verificare a informațiilor și a surselor online;
- familiarizarea participanților cu instrumente digitale de fact-checking;
- consolidarea gândirii critice în rândul comunității.

Impact

Programul „Educația mediatică”, desfășurat de Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni în cadrul Campaniei „Stop Fals”, a reprezentat un pas important în construirea unei comunități informate și reziliente la dezinformare.

Activitățile realizate au contribuit la dezvoltarea unui comportament responsabil de consum al informației și la crearea unui mediu informațional mai sigur, în care cetățenii pot analiza și filtra informațiile cu discernământ.

https://www.facebook.com/natalia.popusoi.9/posts/pfbid0afApNzcqPfdZhfG13f2rogXZZYzQE7CdLKcZEEqciR3fpGgPuHUSRWRsu7ZN6LSfl?locale=ru_RU

La data de **28 mai**, Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” din Căușeni a avut onoarea de a organiza o sesiune de instruire în cadrul Campaniei „Stop Fals”, inițiativă desfășurată de Asociația Presei Independente (API) pentru combaterea dezinformării și manipulării.

Un grup de **18 cetățeni din comunitatea satului Hagimus** a avut oportunitatea de a înțelege mai bine tehnicile și strategiile utilizate pentru propagandă, manipulare și răspândirea informațiilor false pe rețelele de socializare și canalele de știri. Participanții au învățat să verifice autenticitatea site-urilor și a surselor de informare, identificând persoanele sau grupurile care încercau să influențeze gândirea critică.

De asemenea, s-a discutat despre categoriile de persoane mai vulnerabile la dezinformare și despre rolul inteligenței artificiale în procesul actual de generare și răspândire a informațiilor.

Această instruire a reprezentat un pas important în dezvoltarea unei comunități mai bine informate, capabile să analizeze și să filtreze informațiile din mediul online cu discernământ. Evenimentul a consolidat spiritul critic al participanților și a contribuit la crearea unei atitudini responsabile față de consumul de informații.

https://www.facebook.com/natalia.popusoi.9/posts/pfbid0KiUiSd3PrAUdCwKdjXVfNV7xn9JYbAwYgy8SXw66EruXjqPvDQuLk9Kgy2EHiHeHI?locale=ru_RU

În cadrul campaniei „**Stop Fals**”, Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” din Căușeni a organizat o sesiune de informare dedicată combaterii dezinformării și manipulării, desfășurată în comunitatea Tănătari. Evenimentul a reunit **23 de participanți**, care au manifestat interes pentru înțelegerea mecanismelor prin care informațiile false erau propagate și pentru identificarea metodelor de recunoaștere a acestora.

Pe parcursul instruirii au fost abordate teme precum **tehnicile de manipulare, dezinformarea și știrile false**, iar un aspect important a fost prezentarea instrumentului „Scamadvice”, utilizat pentru identificarea site-urilor frauduloase.

Această sesiune a reprezentat un pas semnificativ în educarea comunității cu privire la riscurile dezinformării și la modalitățile prin care fiecare persoană putea contribui la crearea unui mediu informațional mai sigur. Participanții au dobândit cunoștințe utile pentru verificarea surselor și pentru dezvoltarea unei gândiri critice, consolidând astfel reziliența comunității în fața manipulării

https://www.facebook.com/natalia.popusoi.9/posts/pfbid0NtApKWWKNLwYTyp1iofdn2gRuZMPGc1G4E7rW9YVcAGRUhSbfYkfSUTeypT2dfCfl?locale=ru_RU

La subiectul Educație mediatică în luna septembrie am avut un curs de formare.

Biblioteca raională „Ion Ungureanu” a găzduit un Cursul de formare profesională care a oferit pentru 30 de bibliotecari din raionul Căușeni o înțelegere aprofundată asupra fenomenului dezinformării și a impactului acesteia asupra societății contemporane, dar și instrumente practice pentru consolidarea unei comunicări responsabile.

Prin abordări teoretice, studii de caz și exerciții aplicative, formatorii au susținut participanții să recunoască și să contracareze strategiile manipulative, promovând în același timp comunicarea reflexivă, nonviolentă și bazată pe gândire critică.

Formatorii fiind din partea Muzeului Național al Literaturii Române, Chișinău și Formatorilor:

- Mihai Șleahțișchi, doctor habilitat în psihologie, doctor în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova;

- Sergiu Sanduleac, doctor habilitat în pedagogie, doctor în psihologie, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.

Cursul de formare profesională a fost organizat în cadrul

Programului Național „Acces la Cultură”, finanțat de Ministerul Culturii.

https://www.facebook.com/biblioteca.raionala.causeni/posts/pfbid0KAG8WqPsyvCDLi14eHHi9sEj641nmTCUZ4Ki7yJPMwKCCnH949ND6fB9fN1f9xcdl?locale=ru_RU

Proiecte internaționale:

Proiectul internațional „LibHub – Biblioteci pentru toți”

În anul 2025 cele 3 biblioteci din raionul Căușeni – Biblioteca raională, Biblioteca Ursoaia și Biblioteca Tănătari au continuat activitatea sa în proiectul internațional LIBHUB inițiat de AO „Comunitățile Viitorului” din București, România. De menționat, că Proiectul „LibHUB” și-a lărgit spectrul de participanți de pe ambele maluri ale Prutului și va continua în anul 2026 cu denumirea „LibHub-2”, unde atât BPR Căușeni, cât și BP Tănătari și Ursoaia își vor continua activitățile.

Finanțator:

Network of European Foundations (NEF), prin European Programme for Integration and Migration (EPIM)

În perioada de implementare a proiectului LibHub, bibliotecile publice au demonstrat că pot juca un rol esențial în sprijinirea comunităților locale, depășind funcția tradițională de centre de informare. Acestea s-au afirmat ca spații sigure, incluzive și deschise dialogului intercultural, favorizând învățarea, socializarea și integrarea socială.

În contextul creșterii numărului de refugiați din Ucraina, bibliotecile au devenit puncte-cheie de suport, oferind acces gratuit la educație, tehnologie și resurse culturale.

Proiectul **LibHub – Biblioteci pentru toți**, finanțat de **Network of European Foundations (NEF)** prin **European Programme for Integration and Migration (EPIM)** și implementat de

Asociația Comunitățile Viitorului, a contribuit la consolidarea rolului bibliotecilor ca hub-uri de integrare comunitară.

Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni a fost partener al proiectului, implicându-se activ în implementarea programelor destinate refugiaților și comunității locale.

Scopul proiectului

Scopul proiectului LibHub a constat în sprijinirea integrării persoanelor care nu vorbeau limba română, inclusiv refugiați din Ucraina, prin dezvoltarea competențelor lingvistice, digitale și sociale, utilizând biblioteca drept spațiu de învățare și interacțiune comunitară.

Obiectivele proiectului

Proiectul s-a axat pe următoarele obiective:

- dezvoltarea unui set de programe educaționale pentru biblioteci publice;
- creșterea capacității bibliotecarilor de a lucra cu grupuri vulnerabile;
- implementarea de programe concrete de incluziune și integrare socială în biblioteci.

Activități desfășurate și rezultate obținute

4.1. Curs de limba română pentru adulți (18+)

Au fost organizate **12 ore de limba română** pentru **9 participante (18+) din familii refugiate**, cu scopul facilitării comunicării de bază și integrării sociale.

Teme abordate (nivel începător):

- saluturi și formule de politețe;
- alfabetul limbii române și pronunția;
- prezentarea personală;
- numerele, ora și data;
- zilele săptămânii și rutina zilnică;
- cumpărături și produse de bază;
- orientarea în oraș;
- vocabular pentru vizita la medic;
- conversații simple în situații cotidiene.

Rezultat: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=552947667447885&set=pcb.552955234113795>
participantele au dobândit competențe de comunicare elementară în limba română și mai multă încredere în interacțiunile zilnice.

Club de Programare și robotică pentru copii

Au fost desfășurate **14 ore de programare și robotică**, cu participarea a **10 copii (12–14 ani) din familii refugiate din Ucraina**.

Teme abordate:

- introducerea în programare și algoritmi;
- programare vizuală;
- crearea de jocuri simple;
- noțiuni de bază despre roboți;
- asamblarea componentelor;
- programarea mișcărilor;
- rezolvarea de probleme prin cod;
- lucrul în echipă;
- prezentarea proiectelor realizate.

Rezultat: copiii și-au dezvoltat gândirea logică, creativitatea și interesul pentru domeniile STEM.

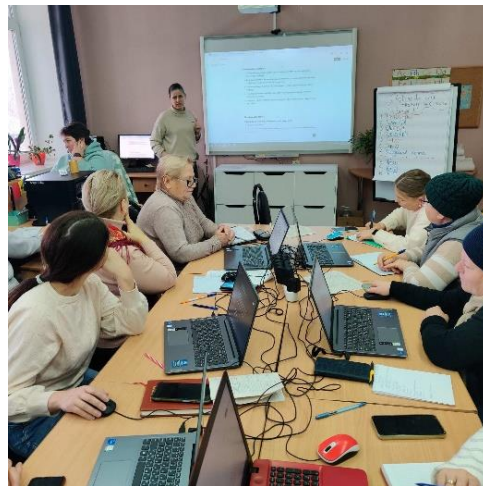
Curs IT pentru adulți

Au fost organizate **7 ore de instruire IT** pentru **8 doamne din familii refugiate**.

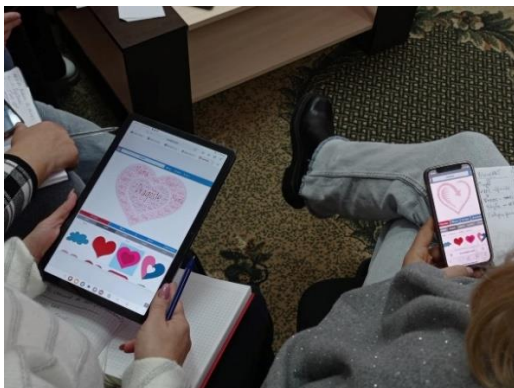
Subiecte abordate:

- utilizarea de bază a calculatorului;
- **Microsoft Word** – redactare și formatare documente;
- **Google Drive** – stocare și partajare fișiere;
- **ChatGPT** – utilizare pentru informare și sprijin educațional;
- **WordArt** – realizarea de materiale vizuale.

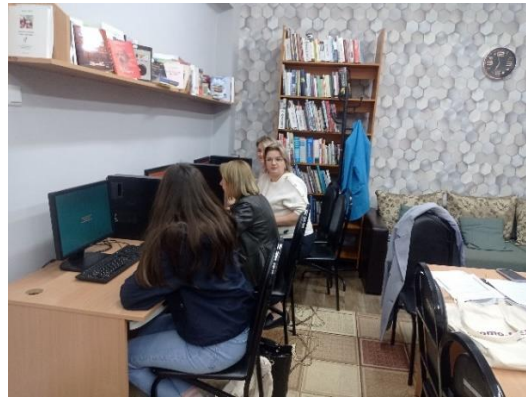
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=552947667447885&set=pcb.552955234113795>

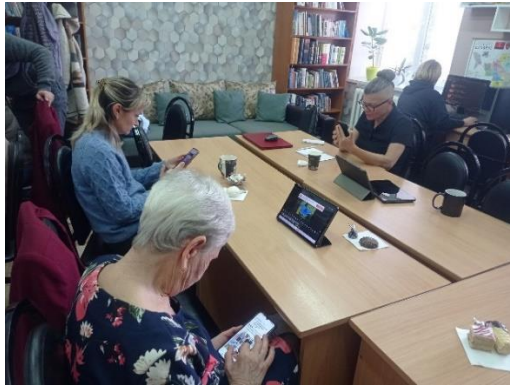
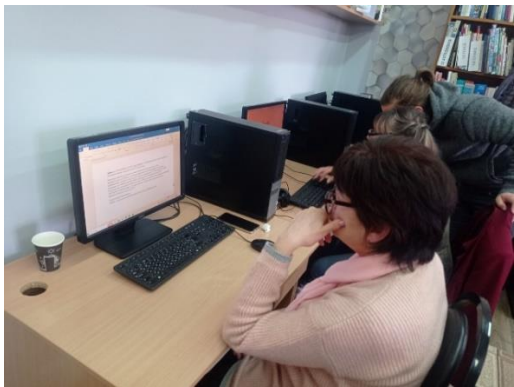
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=552938054115513&set=pcb.552943137448338>

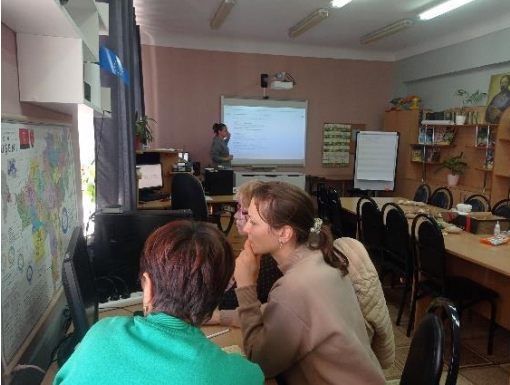
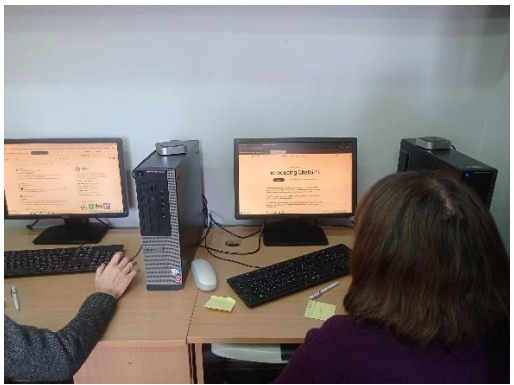
<https://www.facebook.com/photo?fbid=540123122063673&set=pcb.540123265396992>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=540121578730494&set=pcb.540121748730477>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=540117298730922&set=pcb.540117472064238>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=451715230904463&set=pcb.451715534237766>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=451269144282405&set=pcb.451269390949047>

Rezultat: participantele și-au îmbunătățit competențele digitale necesare pentru viața cotidiană și integrarea socială.

Prin activitățile desfășurate, Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni a contribuit semnificativ la:

- integrarea socială a refugiaților;
- dezvoltarea competențelor lingvistice și digitale;
- promovarea dialogului intercultural;
- consolidarea bibliotecii ca hub comunitar modern și incluziv.

2.3 Parteneriate:

Anul 2025 a fost unul bun la menținerea colaborărilor vechi și crearea parteneriatelor noi. Astfel, pentru anul 2025 au fost raportate în raion 108 parteneriate cu bibliotecile publice. Parteneriatele noi au adus roade în activitatea bibliotecilor din raion. O parte bună de biblioteci au valorificat parteneriatele deja existente, organizând activități culturale și comunitare în comun, oferind sprijin și susținere reciprocă.

- Unul din partenerii cei mai fideli și receptivi ai BPR rămân a fi instituțiile de învățământ. În baza acordurilor de parteneriat semnate anterior Biblioteca raională au fost desfășurate mai multe activități culturale și literare, Cluburi de Lectură, ore de informare și lecții de istorie dedicate personalităților marcante locale și din lume. Astfel, au fost organizate un șir de activități în cadrul evenimentelor dedicate Anului Mihai Eminescu, Săptămânii memoriei victimelor Holocaustului, Zilele Naționale ale Lecturii, Ziua Internațională a Cititului împreună, Zilele Naționale Mateevici, Protejarea mediului ambiant, Participarea elevilor la concursuri și inițiative literare din cadrul FNLC, „Citim împreună”, „La izvoarele înțelepciunii”, întâlnirea cu scriitorii Larisa Turea, Aurelian Silvestru, Iulian Filip, Ioan Găină, Silvia Ursache, nenumăratele ore literare, ore tematice”, ș.a.

Parteneriatul cu Primăria Căușeni

Biblioteca pentru copii din Căușeni, pe lângă susținerea fondatorului Consiliul raional Căușeni, a beneficiat în baza unui acord de colaborare de un sprijin important din partea Primăriei Căușeni, care a facilitat deplasarea copiilor la activitățile culturale și educative desfășurate în cadrul bibliotecii. Datorită acestui parteneriat, elevii au avut posibilitatea să viziteze în timpul Taberei „Bibliovacanța” Mănăstirea Marta și Maria și să participe la activități organizate la IGSU, acumulând experiențe educative și recreative valoroase.

În contextul activității de Anul Nou, Primăria Căușeni a oferit 33 de cadouri pentru copii, în valoare totală de 2871 lei, contribuind astfel la bucuria și implicarea copiilor în evenimentele festive organizate de bibliotecă. Acest parteneriat a avut un impact pozitiv semnificativ, sprijinind mobilitatea copiilor, stimulând interesul pentru activități culturale și educative și demonstrând deschiderea comunității locale față de dezvoltarea și bunăstarea celor mici.

Parteneriate frumoase cu instituțiile de învățământ din localitate o au toate BP din raion, elevii și profesorii fiind cei mai activi și interesați utilizatori și beneficiari ai serviciilor oferite de biblioteci.

- Tot aici putem menționa parteneriatele fructuoase cu **Centrul Social „Casa în care mă simt copil”, și „Concordia”** care aduc beneficii și sporesc imaginea BP Taraclia. În acest an biblioteca a obținut donații de cărți și rechizite de birotică necesare pentru activitatea zilnică.
- BP Tănătari are parteneriat frumos cu **Azilul de Bătrâni** organizând un șir de activități pentru seniorii beneficiari ai acestui azil.
- BP Pervomaisc a dezvoltat un parteneriat fructuos cu SRL „Media Activ”.

- În calitate de partener, Biblioteca raională și BP au oferit spațiu și echipament, inclusiv utilizarea tablei interactive (BPR) pentru instruirii livrate de formatori din alte instituții beneficiarilor săi fiind asistați de către bibliotecari în cadrul seminarelor:

- BPR a oferit spațiul ei și calculatoarele pentru a fi realizat cu succes examenul pentru certificarea funcționarilor electorali. Astfel, peste 1500 de persoane au susținut examenul în incinta Bibliotecii raionale fiind certificate de CICDE.

- Ședințe pentru instruirii online ale profesorilor și învățătorilor, ședințele birourilor electorale, ședințe ale activiștilor civici ș.a.

BPR și BP înregistrează și un șir întreg parteneriate informale, cele mai active fiind cu instituțiile de învățământ și educație timpurie, Casele de Cultură, asistența socială, medici de familie, sectoriști din poliție, agenți economici, cetățeni interesați ș.a.

2.4 Voluntariat.

Voluntariatul este o componentă prioritară pentru dezvoltarea bibliotecilor, atrăgând în special tineri activi care susțin servicii moderne: alfabetizare digitală, promovarea aplicațiilor pe tablete, ore informative și activități de promovare a lecturii. În rețeaua Căușeni, implicarea voluntarilor a consolidat comunități de încredere și a creat mentori pentru noii utilizatori.

Date cheie:

- **Voluntari în ultimul an (rețeaua Căușeni):** ~26 persoane.
- **Ore de voluntariat (ultimul an):** 185 ore.
- **Voluntari antrenați în 2025 (BPR):** cel puțin 13 persoane.
- **Ore de voluntariat în 2025 (BPR):** ~96 ore.

Activități desfășurate de voluntari

- **Promovare servicii:** cluburi de lectură, evenimente și cartea.
- **Alfabetizare digitală:** instruirii IT, asistență la aplicații pe tablete.
- **Educație și mentorat:** ajutor la teme, cursuri de limba engleză, mentorat în cluburi pe interese.
- **Cluburi și programe:** Clubul de Robotică; Programul pentru Tineri YES; Clubul de Șah și Dame; Tabăra de Vară a bibliotecii.
- **Activități recreative:** evenimente comunitare și ateliere practice.

Voluntariatul tinerilor este un motor esențial pentru modernizarea și relevanța bibliotecilor. Prin formare, organizare clară și recunoaștere, bibliotecile pot transforma implicarea voluntară în resursă durabilă, capabilă să extindă serviciile, să crească credibilitatea instituției și să ofere tinerilor oportunități reale de dezvoltare.

Biblioteca din Taraclia a avut 9 voluntari.

- Bocancea Mihai ne-a oferit servicii în domeniul IT, ocupându-se de calculatoarele și echipamentele din Bibliotecă, precum și de instalarea sistemului de operare Windows. De asemenea, a organizat 20 de ore de informatică și programare pentru copii cu vârste între 10 și 14 ani.
- 7 elevi voluntari din clasa a VI-a au desfășurat activități de voluntariat în bibliotecă, ocupându-se de restaurarea cărților deteriorate. Ei au reușit să restaureze peste 70 de volume.
- Bocancea Ion, specialist în domeniul construcțiilor, ne-a sprijinit în realizarea reparațiilor din bibliotecă. Este o persoană activă și foarte implicată, răspunzând de fiecare dată când bibliotecă are nevoie de un specialist (în domeniul electricității sau al altor lucrări de construcție). În decursul

unui an, domnul Bocancea a reușit să economisească 5000 lei din bugetul bibliotecii și a oferit peste 40 de ore de voluntariat pentru îmbunătățirea aspectului acesteia.

Biblioteca Publică Ciuflești

- Voluntara Eni Elena – a organizat 10 activități cu 20 participanți în cadrul serviciului „Degețelele fermecate”.

Contribuția bibliotecarilor și implicarea acestora la procesul decizional este reflectată de activitatea din cadrul comisiilor de specialitate din care fac parte, în cele mai dese cazuri este vorba de comisiile de specialitate ale consiliilor locale pe diverse domenii: cultură, tineret și sport, învățământ, comitetele sindicale, consilii de administrație și comisii din cadrul ABRM.

În anul de referință principalele arii de implicare a voluntarilor au fost:

- ✓ Servicii de reparație în biblioteci;
- ✓ Servicii IT
- ✓ Servicii și activități sub formă de ateliere handmade
- ✓ Servicii de recreere
- ✓ Amenajarea spațiilor pentru lectură și activități
- ✓ Completarea colecțiilor de cărți
- ✓ Implementarea proiectelor.

BP Taraclia și BP Zaim activează ca parteneri în Proiectul „Școala tânărului Voluntar” care are drept scop dezvoltarea destinațiilor turistice. Cu suportul MiDL se va crea traseul turistic „Podoabele Sudului”, iar voluntarii bibliotecii vin în ajutor prin identificarea locurilor și destinațiilor turistice, soluționarea problemelor de amenajare a lor.

În biblioteci tinerii voluntari se regăsesc mai mult în ajutorul bibliotecarilor la realizarea serviciilor de bibliotecă cum ar fi „În ajutorul temelor pentru acasă”, „Club de Șah și Dame”, Tabăra de Vară, „Bibliotecar pentru o zi”, „Ora de engleză” ș.a. Mai mult sau mai puțin activi, dar nu există activitate de bibliotecă fără implicarea copiilor, tinerilor și altor categorii de persoane gata să se implice, să susțină, să vină cu sfaturi.

Bibliotecarii sunt și ei voluntari activi în comunitate, lideri buni și de succes. Bibliotecara Maria Tataroi (BP Ursoaia), Josan Gheorghina (BP Tănătari), Larisa Hîncu (BO Căinari), Ana Hîncu (BP Tănătarii Noi), Rodica Baltag (BP Cîrnățenii-Noi), Dina Banari (BP Ucraina), Angela Duca (BP Hagimus), Natalia Serjant (BP Pervomaisc), Diana Burlac (BP Surchiceni) care se remarcă prin spiritul său civic și capacitatea de a aduna oameni în jurul său. Asemenea istorii avem practic în fiecare localitate, bibliotecarii fiind inițiatorii faptelor bune pentru comunitate.

Impact și roluri

- **Consolidarea încrederii:** voluntarii devin ambasadori ai bibliotecii și mentori pentru noii utilizatori.
- **Extinderea serviciilor:** permit oferirea de activități suplimentare fără costuri mari pentru instituție.
- **Dezvoltare personală:** tinerii dezvoltă competențe practice și abilități sociale .
- **Feedback constructiv:** pot oferi critici utile pentru voluntariat servicii .

Recomandări practice pentru creșterea productivității voluntariatului:

- **Roluri clare și fișe de responsabilitate:** definiți sarcini concrete pentru fiecare tip de activitate (mentor, animator, trainer IT).
- **Recunoaștere și motivare:** certificate, evenimente de apreciere și oportunități de dezvoltare (workshop-uri, stagii).
- **Comunicare și promovare:** folosiți rețele sociale și parteneriate locale pentru atrage noi voluntari și a disemina bune practici.
- **Mentorat structurat:** formalizați rolul mentorilor pentru integrarea rapidă a noilor voluntari.
- **Monitorizare a impactului:** colectați date simple (ore, activități, feedback utilizatori) pentru a demonstra valoarea voluntariatului.

2.5. Implicații profesionale.

În anul 2025 bibliotecarii au continuat să fie activi în mai multe domenii decât cele profesionale.

Anul 2025 fiind unul electoral a implicat o parte majoră a bibliotecarilor din tot raionul în procesul electoral. 21 bibliotecari din bibliotecile publice din raion au activat în calitate de președinți, secretari și membri ai Comisiilor electorale de nivelul I și II a Birourilor electorale, observatori naționali și internaționali dând dovadă de competențe înalte în desfășurarea alegerilor parlamentare, cât și alegerile prezidențiale din România.

Bibliotecara s. Chircăiești, s.Cîrnățenii-Noi, s.Hagimus sunt membre în Consiliul de Securitate Comunitar, în grupul de lucru al Primăriei.

Bibliotecarele s.Tănătarii-Noi. s.Grigorievca, s.Opaci, s.Săiți, s.Sălcuta sunt membre responsabile pentru problemele recrutării, încorporării și completare pentru persoanele apte de serviciul militar.

Bibliotecara s.Ursoaia face parte din grupul stări excepționale și a comisiei multidisciplinare a drepturilor copiilor din cadrul APL, este implicată ca membru al proiectului comunitar „Pune umărul”, membră a grupului de lucru în cadrul proiectului „Energie sustenabilă și climă”.

Directorul-adjunct al BPR „Ion Ungureanu” a fost angajată ca observator pe termen lung la Promo-Lex, ceia ce dă dovadă de responsabilitate și abilități înalte în domeniul electoral.

Directorul BPR Liuba Osipov este membru al Consiliului de Administrație al I.P.I.Î. Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Căușeni, membră a Consiliului Tripartit în colaborare cu Direcția pentru Ocuparea Forței de Muncă Căușeni.

Bibliotecarele BPR Gargalic Svetlana, Apostol Oxana, Osipov Liuba și Popușoi Natalia fac parte din Consiliul participativ al orașului Căușeni. Participând la ședințele Consiliului au reușit să identifice și să amelioreze mai multe probleme din localitate precum ar fi gunoiștile neautorizate din oraș, apa potabilă necalitativă, monitorizarea bugetului Primăriei ș.a.

Bibliotecarele Gargalic Svetlana, Liuba Osipov, Natalia Popușoi fac parte din Celula de Comunicare de Criză Căușeni create în cadrul unui proiect internațional API.

Bibliotecara Maria Gancev 10 ani consecutiv elaborează probele pentru etapa raională a Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii”. În rezultatul implicării serioase a dnei Gancev și a organizării la nivel înalt a Concursului, elevii căușeneni se califică pe primele locuri la etapa republicană.

2.6 Instrumente de comunicare instituționale

Cel mai popular instrument de comunicare online folosite de bibliotecile publice din raionul Căușeni este pagina de Facebook a instituțiilor la care se pot abona toți doritorii pentru a fi informați

cu activitatea bibliotecilor din localitate.

Bibliotecile publice dețin un singur blog al BPR al cărui număr de vizitatori îl constituie 11517, iar vizite 23656.

În 2025 postările celor **28 de pagini de Facebook ale BP** din rețea au fost vizitate de 41318 urmăritori, accesări fiind 484604.

Pagina de Facebook permite bibliotecilor publice să fie mai vizibile, interactive, prin furnizarea articolelor, fotografiilor, afișelor, filmulețelor, etc

III. Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale.

3.1 Accesul la raft.

Accesul liber la raft reprezintă una dintre prioritățile Bibliotecii raionale „Ion Ungureanu”, unde acest indicator atinge nivelul de **98%**. În întreg raionul Căușeni, bibliotecile publice asigură pentru comunitate un grad de **99% acces direct la rafturile cu cărți și publicații**.

Astfel, fiecare utilizator are posibilitatea să exploreze personal colecțiile disponibile. Doar **1% dintre volume** sunt păstrate în dulapuri sau depozite, fie pentru că au valoare ridicată, sunt rare, fac parte din colecții vechi și mai puțin solicitate, fie sunt rezervate. Acestea pot fi consultate la cerere, în condiții obișnuite, cu mențiunea obligatorie în formularul utilizatorului.

Sursele de completare a colecțiilor au fost diferite; difuzori de carte, edituri, donații de la Ministerul Culturii, donații particulare de la persoane fizice.

3.2. Achiziții de documente.

Dezvoltarea colecțiilor – obiectiv prioritar în anul 2025.

În contextul priorităților profesionale stabilite pentru anul 2025, dezvoltarea colecțiilor reprezintă un obiectiv esențial pentru toate tipurile de biblioteci. Misiunea acestora este de a oferi utilizatorilor informații relevante și de calitate, disponibile pe diverse suporturi informaționale.

Politicile de dezvoltare ale bibliotecilor publice stabilesc direcțiile de achiziție și gestionare eficientă a colecțiilor, asigurând un proces continuu de creștere și actualizare. Acest proces presupune atât **îmbogățirea colecțiilor prin achiziții**, cât și **eliminarea periodică a documentelor** mai puțin utilizate, pentru a menține un echilibru între **exhaustivitate și selectivitate**.

Scopul este ca fiecare utilizator să găsească în bibliotecă un număr suficient de titluri care să răspundă intereselor sale informaționale. Modul în care se realizează dezvoltarea colecțiilor influențează direct:

- imaginea bibliotecii,
- valoarea colecțiilor,
- creșterea numărului de utilizatori.

Colecția bibliotecii este o resursă dinamică. În calitate de garant al protecției sociale în cultură, biblioteca trebuie să dețină cărți și alte publicații corespunzător necesităților membrilor comunității. Respectiv, colecțiile trebuie să fie actualizate permanent și ajustate necesităților acestora. Rata de înnoire a colecției este mult mai importantă decât mărimea colecției.

Direcții prioritare pentru dezvoltarea colecțiilor în anul 2025

În anul 2025, activitatea de dezvoltare a colecțiilor s-a concentrat pe obiective bine conturate:

- **Achiziția de carte** la cel mai înalt nivel, orientată după cerințele utilizatorilor și analiza atentă a pieței editoriale;
- **Extinderea colecției de documente** prin atragerea de surse suplimentare, dincolo de cele bugetare, pentru a răspunde diverselor nevoi informaționale;
- **Valorificarea resurselor info-documentare online cu acces deschis**, prin descărcarea cărților în format PDF, audiocărților și altor materiale digitale, stocate ulterior în bazele de date ale bibliotecii publice;
- **Integrarea continuă a resurselor documentare** din colecția bibliotecii în catalogul-fișier offline al bibliotecii raionale, precum și în rețeaua bibliotecilor publice;
- **Includerea colecției de carte a BPR în sistemul SIBIMOL**, pentru o mai bună vizibilitate și accesibilitate;
- **Consolidarea colaborării cu partenerii și comunitatea**, în vederea identificării de surse pentru achiziții și colectării de donații de carte.
  - Asigurarea igienei, securității colecției.

Anul 2025 poate fi considerat unul destul de productiv pentru Biblioteca raională „Ion Ungureanu”, în special, în ceea ce privește achiziția de carte. Procesul a fost realizat în conformitate cu cerințele utilizatorilor, pe baza unei analize atente a solicitărilor cititorilor și a ofertelor disponibile pe piață.

Achizițiile au fost efectuate prin intermediul magazinului LITERA, cu sprijinul facilitatorului DI Oleg Cazacu. Biblioteca s-a declarat mulțumită de oferta variată de titluri, în special cele dedicate programului școlar, precum și de condițiile avantajoase: reduceri consistente, livrare gratuită și seriozitate în colaborare.

Astfel, din sursele bugetare ale BPR au fost procurate **506 de cărți în sumă de 65100 mii lei**. La fel, BPR a beneficiat de donații generoase din partea Bibliotecii Naționale, Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, a Ministerului Culturii, din partea scriitorilor și a proiectelor. În total **1106 cărți în sumă aproximativ 128237,33 lei, din care 70 cărți în limba rusă**.

Astfel, din sursele bugetare ale bibliotecilor din raion, donații colecțiile s-au îmbogățit în total cu **4711 exemplare de cărți în sumă 144884 lei, din ele 4641 de cărți în limba română**.

Tabel 1. Achiziții. Situația în raion.

	Total u.m.	Cărți	Publicații Seriale u.m.	Doc.audio- video	Cheltuieli financiare, lei
2021	3816	3603	189	24	186986
2022	2490	2250	112	175	172685
2023	2539	2425	109	5	262040
2024	5186	5096	90	0	210004
2025	4711	4711	0	0	144884
Variație	-475	-385	-90	0	-65120
2024 - 2025	- 25%	-7,5%	-100%	0	-31%

(+;-)					
-------	--	--	--	--	--

Bibliotecile Publice din raionul Căușeni în anul 2025 au achiziționat **4711** volume de documente tipărite. **Comparativ cu anul 2024, cu 475 volume mai puțin.** Cheltuielile pentru achiziții au scăzut cu **65120 lei, ceea ce constituie cu 31 % mai puțini bani cheltuiți ca anul trecut.** Criza financiară din țară se răsfrânge asupra bibliotecilor și anul 2025 nu a fost unul reușit pentru complectarea fondurilor de carte ale bibliotecilor publice. Doar donațiile generoase din partea statului român, a Bibliotecii Naționale, a Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” au salvat situația, contribuind cu seturi frumoase de cărți în bibliotecile care aveau mare nevoie de ele.

Achizițiile ajunse în fondul bibliotecilor este îmbogățit cu literatură pe compartimentele: **Lingvistică, filologie, literatură - 88%; generalități, artă, sport – 12% ; în limba de stat – 93% și în limbile minorităților naționale – 7% (engleză, ucraineană, rusă).**

Îmbucurător este faptul că unele biblioteci aplicând procedee de Advocacy cu succes au obținut finanțări frumoase pentru achiziția de carte cum ar fi:

Completarea colecțiilor, surse:

BP Taraclia

- Achiziție de carte - 39 de cărți în limba română în sumă de 3908 lei.

BP Baimaclia

- 50 de cărți în limba română în sumă 1112 lei din donație;

Cîrnățenii Noi BP „Mircea Coloșenco”

- Achiziție de carte în sumă 3155,00 lei

BP pentru copii Fîrlădeni

- donație de carte de carte din partea Guvernului Român 288 de cărți în sumă de 29660,76 lei
- Achiziție de publicații 12 u.m în sumă de 1630,00 lei

BP Fîrlădeni

- Achiziție de carte – 3417,36 lei

BP Timiș

- achiziție de carte 224 exemplare- 189 de titluri

BP Pervomaisc

- Achiziție de carte -38 de cărți în limba română în sumă de 4936 lei.
- Donație de carte din partea Guvernului României în cadrul Proiectului „Dotarea bibliotecilor din RM, ediția a II-a -178 de titluri 193 de exemplare din diverse domenii în sumă de 29660,66 lei .
- Abonarea – 4 reviste și 4 ziare în sumă 4936,00 lei

BP Hagimus

- Achiziție de carte -10000,00 lei
- Donație de carte din partea Guvernul din România -193 exemplare în sumă de 29660,66 lei

BP Ursoaia

- Donație de carte din partea Guvernul din România -193 exemplare în sumă de 29660,66 lei
- Asociația Comunitățile Viitorului România – 44 exemplare în sumă de

4973,00 lei

35 de documente audiovizuale în format CD/DVD

BP Chircăiești

- Achiziție de carte – 25 ex. Suma 4000,00 lei
- Donație de carte Guvernul România -193 ex. Suma de 29660, 66 lei;
- Publicație periodice – 1 ex. Literatura și Arta

BP Cîrnățeni

- Achiziție de carte -125 de exemplare în sumă de 10116,00 lei

BP Zaim

- Achiziție de carte – 21 exemplare în sumă de 1782,00 lei ;
- Ediție periodică – 5 titluri în sumă de 825,00 lei .

Publicațiile au fost inventariate, înregistrate, prelucrate biblioteconomic și predate în serviciile bibliotecii, bibliotecii filiale, aranjate pe rafturile bibliotecilor publice comunale.

Serviciul Fonduri și Prelucrarea Colecțiilor al BPR Căușeni are un rol esențial, contribuind:

- la menținerea evidenței generale și individuale a documentelor;
- la asigurarea calității circuitului documentelor în cadrul bibliotecii.

În conformitate cu programul de instruire, în cadrul seminarelor au fost prezentate și explicate în detaliu instrucțiunile privind evidența și organizarea colecțiilor de bibliotecă, elaborate pe baza noului Regulament de evidență a colecțiilor. Pe parcursul anului, bibliotecarii au beneficiat de asistență metodologică referitoare la verificarea colecțiilor și la întocmirea proceselor-verbale de casare a documentelor. Se constată, cu regret, că unica bibliotecară din secția Fonduri și prelucrare a literaturii a BPR întâmpină unele dificultăți în ceea ce privește descrierea bibliografică a documentelor, dificultăți generate de modificările recente ale standardelor în domeniu, care ajung la noi cu întârziere.

Și în acest an BPR și BP au achiziționat cărți de la editura Litera, magazinele Librarius, Betseler.md, Elefant.md fiind cei mai mari prestatori de literatură din țară. Marea parte a volumelor noi intrate în bibliotecă au fost în limba română. Având în vedere politicile de dezvoltare a colecțiilor, toate cărțile cumpărate sunt editate în cel mult ultimii 5 ani, dar majoritatea în ultimii 2 ani. În procesul de selecție a publicațiilor pentru achiziție au fost implicați și utilizatorii, necesitățile lor informaționale fiind colectate prin chestionare tradiționale, online sau verbal.

Completarea colecției de ediții periodice se realizează anual prin abonamente, fiind selectate titlurile care răspund necesităților de informare ale utilizatorilor. În anul 2025, la nivelul raionului au fost achiziționate 113 abonamente la publicații periodice, dintre care 12 pentru Biblioteca raională.

Numărul redus de ediții periodice se explică prin scăderea interesului față de acestea, comparativ cu anii precedenți, dar și prin trecerea multor publicații la format online, pentru a evita falimentul. Astfel, edițiile tipărite sunt pe cale de dispariție din bibliotecile publice. Cel mai îngrijorător aspect îl constituie diminuarea aproape totală a interesului utilizatorilor pentru ziare și reviste, doar câțiva nostalgici mai păstrând plăcerea de a răsfoi un ziar proaspăt.

Cu toate acestea, bibliotecile rămân printre puținele instituții unde încă se poate citi un ziar sau o revistă „ca pe vremuri”. Această particularitate este valorificată pentru a păstra legătura cu cititorii fideli ai publicațiilor periodice, dar și pentru a atrage copiii, care răsfoiesc cu interes revistele dedicate lor.

Impactul informațional generează noi cerințe și ritmuri în procesul de dezvoltare a colecțiilor din bibliotecile publice. Politica de management a colecțiilor, fundamentată pe anticipare, inovare, tehnologizare și coerență, are ca obiectiv organizarea și structurarea unor colecții relevante, precum

și consolidarea unui patrimoniu informativ și cognitiv adaptat cerințelor actuale de informare, documentare și lectură ale utilizatorilor.

Deși scopul principal al dezvoltării colecțiilor este satisfacerea nevoilor informaționale ale tuturor membrilor comunității deservite, atingerea acestui obiectiv este limitată de restricțiile financiare, de creșterea prețurilor la publicațiile editoriale și de diversitatea tot mai mare a cerințelor informaționale ale utilizatorilor.

Tabel 2. **Casări și colecția totală de documente. Toate bibliotecile din rețea.**

	Casări u.m.	În limba de stat	Existent la sf.anului	În limba de stat
2021	3563	2372	407541	261110
2022	7762	7039	402269	256309
2023	6350	938	398458	257560
2024	4929	1932	398715	260113
2025	4259	1753	375095	247913
Variație (+;-)	-670	-179	-23620	-12200

Dacă examinăm acest tabel, vedem, că a numărul de volume casate a scăzut, cu toate că se necesită casarea unui număr mult mai mare de cărți prin biblioteci. Dar noua legislație prevede casarea doar prin decizia consiliului și acest fapt îngreunează procesul de casare, fiind necesar un pachet mai amplu de documente. **Procentul de volume în limba română rămâne la același nivel de 66% și în anul 2025.**

Tabel 3. **Analiza Indicatorilor de performanță (Total pe raion)**

	Indicatorii	2021	2022	2023	2024	2025
1	Achiziții total (u.m.)	3816	2490	2539	5186	4711
2	<i>Achiziții per capita(r.1:nr.populației)</i>	<i>0,04</i>	<i>0,02</i>	<i>0,03</i>	<i>0,06</i>	<i>0,05</i>
3	Cheltuieli pentru achizitii și servicii (lei)	278075	271179	398165	298177	144884
4	Cheltuieli pentru personal (lei)	3544509	3999570	4005018	4395817	4972339
5	<i>Raportul între cheltuieli pentru achiziții și chelt. pentru personal B.3.3.3(r.3:4)</i>	<i>0,07</i>	<i>0,06</i>	<i>0,09</i>	<i>0,07</i>	<i>0,03</i>
6	<i>Rata de înnoire a fondului de carte (ani)</i>	<i>106</i>	<i>161</i>	<i>160</i>	<i>77</i>	<i>80</i>

 Conform datelor prezentate de secția statistică a Consiliului raional, în raionul **Căușeni la data de 01.01.2026 locuiesc 81 185 de locuitori.**

 În orașul Căușeni locuiesc 13458 de locuitori.

Indicatorul de performanță referitor la achiziții per capita a scăzut puțin. Dar și așa cifra obținută o datorăm donațiilor generoase din partea statului roman.

În achizițiile din anul de referință, ca și în anii precedenți, cel mai mare procent le revine resurselor informaționale din domeniul lingvistic, filologiei și literaturii, ceea ce e firesc pentru bibliotecile publice. Procentul achizițiilor de resurse informaționale din celelalte domenii ale cunoașterii este unul satisfăcător.

3.3. Colecția electronică:

Situația dezvoltării colecției electronice în bibliotecile din raion rămâne la un nivel scăzut, similar anilor precedenți. Deși o colecție electronică de volume ar reprezenta un avantaj evident pentru completarea fondurilor bibliotecii, instituțiile publice din raionul Căușeni nu dispun încă de asemenea resurse, sau acestea există într-un număr nesemnificativ.

Prezența unei colecții electronice ar aduce beneficii considerabile: economisirea resurselor financiare, acces nelimitat la volume fără riscul deteriorării documentelor, precum și posibilitatea utilizării atât în incinta bibliotecii, cât și la distanță.

Biblioteca Publică Raională a inițiat crearea unui fond digital de cărți în format PDF și audio, iar în prezent baza de date conține peste 650 de titluri audio. Astfel, BPR dispune deja de o colecție consistentă de cărți audio.

Pentru anii următori, politica informațională a BPR Căușeni va acorda prioritate elaborării, dezvoltării și livrării conținutului electronic, încurajând totodată bibliotecile publice din raion să urmeze acest obiectiv.

Anul 2025 a continuat procesul de digitizare a colecțiilor ziarului local, acoperind edițiile disponibile începând cu anul 1965. Colecțiile nu sunt complete, o parte din ani fiind predați arhivei raionale. Până în prezent au fost scanate peste 406 numere din publicațiile „Satul colhoznic”, „Avangarda” și „Căușeni”.

Scanările au fost realizate cu aplicația Tiny Scanner, folosind două tablete, iar fișierele rezultate au ocupat spațiul de stocare a două calculatoare. Inițial bibliotecarii intenționau să creeze baze de date locale, însă a apărut o problemă majoră legată de capacitatea de stocare și de organizare a materialului digital.

În prezent nu există o soluție clară pentru centralizarea acestor fișiere într-o bază de date funcțională, ușor accesibilă și promovabilă online. Sperăm să identificăm o rezolvare pentru acest aspect în cursul anului 2026.

La sfârșitul anului 2025 în fondurile bibliotecilor publice din raionul Căușeni se regăsesc 110 de documente audiovizuale în format CD/DVD, o mare parte din ele anexate la cărțile cu povești și sunt în special, în bibliotecile pentru copii. Însă prezența lor nu atestă o plusvaloare bibliotecilor. În primul rând, copiii nu au răbdare să asculte poveștile audio, nu au răbdare să privească poveștile lungi, plus la toate, nici o bibliotecă nu ar reuși să satisfacă cerințele micilor vizitatori, care preferă povești noi, diverse și prezente în gadgetul personal.

3.4. Baze de date.

Bibliotecile publice din raionul Căușeni nu au raportat achiziția unor baze de date comerciale. Motivele principale sunt lipsa cererii și costurile ridicate, precum și taxele anuale asociate majorității resurselor de acest tip. Din aceste considerente, achiziția de carte și publicații în

format tipărit rămâne, pentru moment, o opțiune mai relevantă, cel puțin până când va apărea o cerere clară din partea utilizatorilor.

În 2025, bibliotecile publice din raion au raportat existența a opt baze de date locale create intern. Dintre acestea, cinci au fost realizate de bibliotecarii Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu”, iar Biblioteca Publică Ursoaia a înregistrat trei baze de date elaborate de bibliotecara Maria Tataroi, care includ informații despre istoria localității, personalități locale și alte date relevante. Două baze de date raportate anterior au fost eliminate din evidență din cauza învechirii informațiilor, a neactualizării la timp și a pierderii unor fișiere.

Baze de date precum „Catalogul alfabetic al BPR Ion Ungureanu Căușeni”, „Personalități marcante din raionul Căușeni”, „Lista utilizatorului unic”, „Link-uri de referință și informații despre bibliotecile din raion”, „Cărți audio” și „Ion Găină – biobibliografie” sunt actualizate permanent. Stocarea lor în Google Drive s-a dovedit utilă, oferind acces rapid atunci când este nevoie, de pe orice calculator conectat la internet.

Progresul în această direcție este lent, dar constant; pentru anii următori estimăm că majoritatea bibliotecilor vor începe să raporteze baze de date proprii. Mulți bibliotecari din rețea se află în faza finală de lucru la baze de date similare — catalog alfabetic, istorie locală, lista utilizatorilor etc

IV. Servicii de bibliotecă și utilizarea lor.

În 2025, bibliotecile din raionul Căușeni, inclusiv Biblioteca raională, au furnizat o gamă variată de servicii locuitorilor comunităților pe care le deservește. Multe instituții au mizat pe servicii tradiționale, testate în timp, care continuă să aducă valoare atunci când sunt îmbunătățite și susținute prin parteneriate și inițiative inovatoare. Numărul vizitatorilor a înregistrat o creștere, participarea la activitățile culturale s-a intensificat, iar interesul pentru carte a crescut vizibil, cartea redevenind tot mai solicitată în ultima perioadă.

4.1 Indicatori statistici de utilizare a bibliotecilor publice din r-l Căușeni.

Cele 34 (din 38) de Biblioteci publice funcționale (unele funcționale parțial) din raionul Căușeni în anul 2025 au avut ca scop de a satisface prompt și calitativ cerințele informaționale ale celor **10865 utilizatori** ai săi prin utilizarea celor mai efective instrumente și metode de căutare a informației, astfel au fost acordate spre consultare **134608 de documente, au fost organizate 1628 activități culturale pentru public, livrate 3829 ore de instruire pe diferite tematici pentru 1008 de participanți.**

Tabel 4. **Indicatori statistici.**

anul	Utilizatori	Copii până la 16 ani	Vizite	Împrumuturi	Activități culturale	Nr. ore ac. de instruire, inclusiv online	Nr. particip. t-ți educaționale
2021	13823	6886	125026	183583	1002	686	1215
2022	12773	6660	134080	146162	1132	1081	1132
2023	14019	7622	162961	169721	1455	1722	3982
2024	12580	7012	148908	157496	1448	4686	915

2025	10865	6148	134174	134608	1628	3829	1008
Variație (+-)	-1715	-864	-14734	-22888	+180	-857	+93
%	-13%	-12%	-10%	-15%	+12%	-18%	+10%

Rezultatele variațiilor indicatorilor statistici din tabelul nr. 4 sunt îngrijorătoare: majoritatea valorilor înregistrează scăderi, cu excepția numărului de participanți la activitățile culturale, care a crescut cu 10%.

Această situație se explică în principal prin scăderea numărului de utilizatori, cauzată de faptul că multe biblioteci au funcționat parțial sau au avut program limitat. Cererea deja redusă pentru vizitarea bibliotecilor este influențată de mai mulți factori: accesul larg la internet și utilizarea mult mai activă a IA de către elevi, spații neatractive, bibliotecari puțin informați, lipsa interesului față de activitățile literare și culturale organizate în biblioteci, lipsa de titluri noi în colecții și existența unor biblioteci închise sau cu orar restrâns.

Tabel 5. Utilizatori înscriși după categorii de vârstă.

	Evidența utilizatorilor					Procent din total înscriși				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
Până la 16 ani	6886	6660	7622	7012	6148	49%	52%	53%	55%	56%
17-34	3482	2819	2875	2805	2357	26%	22%	21%	22%	22%
35-64	2479	2340	2553	1885	1647	18%	18%	18%	16%	15%
După 65	976	954	1224	878	733	7%	8%	8%	7%	7%
Total	13823	12773	14019	12580	10865	100%	100%	100%	100%	100%

4.2 . Indicatori de performanță (relaționali) (Tabel 6)

	Indicatorii	2021	2022	2023	2024	2025
1	Numărul de împrumuturi	183583	134080	169721	157496	134608
2	Număr de documente	406321	402269	398458	398715	374571
3	<i>Rata de circulație B.2.1.1 (r.1:2)</i>	<i>0,45</i>	<i>0,33</i>	<i>0,42</i>	<i>0,39</i>	<i>0,36</i>
4	Numărul populației servite	83447	83499	82947	82342	81185
5	<i>Împrumut pe cap de locuitor B.2.1.2 (r.1:4)</i>	<i>2,2</i>	<i>1,6</i>	<i>2,0</i>	<i>1,9</i>	<i>1,7</i>

6.	Numărul vizite fizice	125026	134080	162961	148908	134174
7.	<i>Intrări în bibliotecă pe cap de locuitor B.2.2.1 (r.6:4)</i>	<i>1,5</i>	<i>2,3</i>	<i>2,0</i>	<i>1,8</i>	<i>1,7</i>
8.	Numărul de persoane prezente la activitățile culturale	1673	12825	18176	16005	166973
9.	<i>Rata de participare la activitățile organizate de bibliotecă B.2.2.4 (r.8:4 X 1000)</i>	<i>20</i>	<i>154</i>	<i>219</i>	<i>194</i>	<i>205</i>
10.	Numărul de sesiuni de instruire (ore academice)	686	1081	1722	4686	2207
11.	<i>Numărul de participări la orele de instruire B.2.2.5 (r.10:4 X1000)</i>	<i>8,2</i>	<i>13</i>	<i>20,7</i>	<i>56</i>	<i>27</i>
12.	Numărul de utilizatori activi	13823	12773	14019	12580	10865
13.	Populația țintă	70000	70000	70000	70000	69000
14.	<i>Procentul de frecventare de către populația țintă B.2.4.1 (r.12:13 X100)</i>	<i>20%</i>	<i>20%</i>	<i>21%</i>	<i>18%</i>	<i>16%</i>
15.	Cheltuieli totale	4667149	4423912	5690509	5894695	6994663
16.	<i>Cost per împrumut B.3.1.1 (r.15:1)</i>	<i>25</i>	<i>33</i>	<i>33,5</i>	<i>37</i>	<i>52</i>
17.	Cheltuieli pentru achiziții și servicii (lei)	278075	271179	398165	374674	410741
18.	<i>Costul achizițiilor per împrumut B.3.1.2 (r.17:1)</i>	<i>1,5</i>	<i>2</i>	<i>2,3</i>	<i>2,3</i>	<i>3</i>
19.	<i>Cost per utilizator B.3.4.1 (r.15:12)</i>	<i>337</i>	<i>346</i>	<i>405</i>	<i>468</i>	<i>643</i>
20.	<i>Cost per intrări fizice și virtuale B.3.4.2 (r.15:6)</i>	<i>37</i>	<i>24</i>	<i>35</i> <i>(20)</i>	<i>40</i>	<i>52</i>

O analiză simplă a indicatorilor din tabel (Tabel 6) ne arată, că practic toți indicatorii ce țin de cheltuieli financiare atât în cifre cantitative, cât și cei de performanță au întorsături, pe alocuri neașteptate. Acestea au fost influențate de diferiți factori. În primul rând, scumpirea serviciilor, a cărților, majorarea salariilor bibliotecarilor și alte cheltuieli au condiționat creșterea indicatorilor. Și invers, micșorarea

numărului de utilizatori activi și a vizitelor au condiționat scăderea indicatorilor de performanță ce țin utilizarea bibliotecilor.

Totuși, nu uităm că 4 biblioteci, nu au activat în anul de reflecție, 2 biblioteci au avut ușile închise ceva timp pe motiv de reparație, în așa mod, au crescut esențial costurile pentru deservirea unui utilizator și pentru o intrare fizică.

Bibliotecile nu s-au oprit din elanul de activități fructuoase, continuând să implementeze servicii noi și implicându-se în proiecte culturale. La fel, tradițional, au fost susținute Campaniile inițiate de bibliotecile naționale „LecturaCentral”, inițiativa „Nici o zi fără lectură”, „Citim cu voce tare împreună”, Festivalul Național al Cărții și Lecturii, Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii”, Campania națională „Să citim împreună”, întâlniri cu scriitorii în cadrul Campaniei „Scriitorul la el acasă” ș.a.

Anul 2025 a fost mai bogat în activități de promovare a lecturii și întâlniri cu scriitorii.

Bibliotecile Publice din raionul Căușeni fiind gazda primitoare a unor diverse activități

culturale organizate în colaborare cu utilizatorii și cu parteneri din diferite domenii, în anul 2025 a fost marcat de câteva activități și programe culturale care au sporit imaginea bibliotecilor și au dus la realizarea scopului, oferind utilizatorilor pe lângă serviciile tradiționale împrumut de documente, consultarea în regim de sala de lectură, participarea la diferite acțiuni culturale - artistice și acces la tehnologiile informaționale și Internet, cum ar fi:

Astfel, la 30 aprilie 2025 - O întâlnire de suflet cu scriitorul Aurelian Silvestru găzduită într-o atmosferă elegantă de gimnaziul s. Ursoaia. Evenimentul a fost organizat de către bibliotecara bibliotecii publice Maria Tataroi în

parteneriat cu administrația gimnaziului, în cadrul ediției a 8-a a Programului Național LecturaCentral.

17.09.2025. Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” a găzduit un eveniment important, demult așteptat, la 17 septembrie 2025 - întâlnire cu scriitoarea și jurnalista Larisa Turea, autoarea „Cărții foamei”. Generic „O tragedie care nu trebuie uitată” organizată de Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu”. Activitatea face parte din Programul Național LecturaCentral ediția a VIII-a și are ca scop

Promovarea patrimoniului literar național ca parte a patrimoniului european, în cadrul Campaniei „Scriitorul la el acasă”.

Am avut onoarea să o avem alături de noi pe doamna Larisa Turea, jurnalistă, critic de artă, traducătoare, membră a Uniunii Scriitorilor din RM, președinta secției Asociației Internaționale a Criticilor de Teatru din Republica Moldova, autoarea volumului *Cartea Foametei* — o lucrare tulburătoare, dar esențială, care documentează cu o forță rară tragedia foametei din Basarabia anilor 1946–1947.

Prin vocea supraviețuitorilor, doamna Turea ne oferă o fereastră spre o realitate pe care istoria oficială a preferat să o ignore.

17.09.2025. „Septembrie- nici o zi fără lectură”. Filiala BPR, Biblioteca Publică „Timiș” în parteneriat cu Liceul Teoretic „Alexei Mateevici” din Căinari au organizat un eveniment deosebit pentru elevi, profesori și cititorii pasionați de lectură a fost întâlnirea cu scriitoarea, jurnalista și critic de arta Larisa Turea, autoarea volumului-document „*Cartea Foametei*”.

Scriitoarea a vorbit despre procesul dificil de documentare, despre datoria de a păstra vie memoria colectivă. Elevii au adresat întrebări legate de importanța istoriei, făcând apel la lectură și la responsabilitatea de a duce mai departe adevărul prin generațiile tinere.

La data de 13.10.2025 - Întâlnire cu scriitoarea Silvia Ursache organizată de către Biblioteca

publica pentru copii s. Fîrlădeni cu suportul Bibliotecii Naționale a RM, Liceul Teoretic "Mihail Sadoveanu". Activitatea face parte din Programul Național Lectura Central, are ca scop Promovarea patrimoniului literar național ca parte a patrimoniului European, în cadrul Campaniei "Scriitorul la el acasă". Am avut onoarea să o cunoaștem față în față pe doamna Silvia Ursache prozatoare, poetă, traducătoare, editor membră a Uniunii scriitorilor din RM, redactor-șef la Editura Silvius Libris.

Silvia Ursache își dedică, cu multă dragoste și dăruire, întreaga activitate scrierii și editării cărților pentru copii. Au recitat poezii și cântat, au răspuns la ghicitori copii de la Liceu Teoretic "Mihail Sadoveanu". Au fost adresate întrebări doamnei Silvia Ursache. Expoziție de carte și desene. Premii de carte celor mai activi copii. Mulțumim tuturor participanților la eveniment pentru prezența la aceasta întâlnire profundă și emoționantă. Mulțumim Primarului Vengher Sergiu pentru susținerea oferită.

17 octombrie 2025, satul Opaci. Biblioteca publică din Opaci în parteneriat cu Gimnaziul „Ion Ungureanu” au organizat un eveniment de zile mari pentru elevii și locuitorii satului – o întâlnire de suflet cu scriitorii Aurelian Silvestru și Iulian Filip.

Dialogul purtat cu elevii și profesorii a fost unul profund, autentic, în care s-a vorbit despre lectură, valori și puterea de a te descoperi pe tine însuși.

La final, autografele nu au fost doar semnături — au fost semne de lumină puse pe filele sufletelor copiilor.

Anul 2025 a fost declarat Anul Mihai Eminescu – 175 ani de la naștere.

Dedicate lui Mihai Eminescu au fost un număr amplu de activități în tot raionul, activități literare, ore de poezie, concursuri, victorine.

Eminesciana 2025 a cuprins evenimente interesante care a adunat sute de participanți în bibliotecile din raion implicând diverse parteneriate și colaborări relevante.

- 17.01.25. Activitatea s-a desfășurat în parteneriat cu Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” cl.XI-a „B”,

dirigintă și profesoară de limba română Doamna Tatiana Midoni. În cadrul atelierului elevii au participat la provocarea „Un interviu cu profesorul”, au pregădit o prezentare Power Point în care au fost menționate cele mai importante episoade din viața Marelui Geniu, au participat la o victorină literară în programul Kahoot, au făcut cunoștință cu expoziția de carte vernisată în biblioteca raională și au lăsat gândurile să zboare printre stelele creației eminesciene.

- 21 ianuarie, 2025. La Biblioteca raională continuă activitățile dedicate Anului Eminescu. De această dată Marele Poet a fost omagiat prin lansarea unui Club de Lectură pentru elevi cu denumirea sugestivă „Prietenii lui Eminescu”. Aproximativ 60 de elevi din clasele a cincea și a șasea de la #LiceulTeoreticMihaiEminescu”, ghidați de neobositele lor profesoare de limba română, Doamnele Svetlana Iațco și Tatiana Rusica au participat la o oră poetică, de suflet unde au aflat lucruri interesante din viața și copilăria poetului, au citit, au analizat, au recitat și ascultat din versul eminescian. Activitatea Clubului de Lectură a continuat cu aceeași tematică încă 6 ședințe.

- La data de 24.01.2025, în incinta bibliotecii raionale s-a desfășurat o activitate interculturală cu tema „Personalitatea lui Mihai Eminescu și a lui Taras Șevcenco de după culise”. Participanții la activitate au avut ocazia să afle multe detalii și curiozități din viața marilor poeți romantici, despre romanele lor de dragoste, despre familiile lor, despre talentele și despre prietenii lor. Am avut ocazia să-i cunoaștem pe acești doi genii cu alți ochi, prin prisma contemporanilor lor, a prietenilor, a faptelor deduse din scrisorile și opera lor.

A fost o activitate interactivă, interesantă și foarte informativă. Doamnele Cohaniuc Liuba și Osipov Liuba ne-au menținut atenția pe tot parcursul activității aducând noi și noi informații curioase crescându-ne interesul și curiozitatea.

14 februarie 2025. Cu prilejul Zilei Naționale a Lecturii și Zilei comemorării lui Grigore Vieru în Republica Moldova, Biblioteca raională „Ion Ungureanu” în colaborare cu Școala DE Arte Căușeni

și-au invitat utilizatorii și vizitatorii BPR să vizioneze un minunat Spectacol literar-muzical și să facă cunoștință cu expoziția tematică cu genericul „OMAGIU POETULUI cu lira în lacrimi, GRIGORE VIERU”.

- 3 cititori ai Filialei de carte română „Timiș” au participat la concursul național de eseuri pe Platforma Padlet „Eminescu în familia mea”, Eleva Golburean Violeta s-a ales cu Mențiune.
- 27 martie 2025. Discuția cu elevii clasei a XII-a de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Căușeni a evidențiat rolul esențial al bibliotecarului în comunitate. Tinerii au subliniat transformarea bibliotecii într-un centru comunitar al inovației și culturii, iar bibliotecarul a fost perceput ca un facilitator al cunoașterii, capabil să inspire și să creeze conexiuni.

Oportunități și abilități ale profesiei de bibliotecar. Elevii au aflat că bibliotecarul modern beneficiază de oportunități precum organizarea evenimentelor, dezvoltarea colecțiilor digitale și educația informațională. Profilul bibliotecarului conturat include: competențe digitale, comunicare empatică, creativitate și gândire critică.

- 30 aprilie 2025. Săptămâna memoriei victimelor Foametei organizate în RSSM din anii 1946-1947. O ora de istorie și o lecție de viață la bibliotecă în parteneriat cu profesoara de istorie a LT "M.Eminescu" doamna Stefanco Tamara. Lansarea cărții "Cartea Foametei" scrisă de Larisa Turea.
  - 6 mai 2025. Într-o atmosferă solemnă, marcată de respect și recunoștință, este comemorată „Săptămâna memoriei victimelor Foametei organizate în RSSM din anii 1946-1947”, un moment de reflecție profundă asupra suferinței și rezistenței umane.

Pentru a păstra vie memoria acestor evenimente, o oră de istorie și o lecție de viață a fost organizată la biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu”, în colaborare cu doamna profesoară Afanasii Angela profesoară de istorie de la Liceul Teoretic "Mihai Eminescu" și cu elevii clasei a IX-a „D”. Această întâlnire a devenit nu doar o pagină de cunoaștere, ci și un apel la conștientizare, invitând generațiile tinere să își înțeleagă trecutul și să își cultive responsabilitatea față de istorie.

Un moment special al acestei săptămâni este promovarea de cărții „Cartea Foametei” de Larisa Turea. Această lucrare reprezintă un document prețios, o mărturie dureroasă dar necesară, care aduce în lumină realitățile crunte ale acelei perioade. Prin paginile ei, cititorii vor putea simți ecoul

suferinței, dar și puterea incredibilă a celor care au îndurat vremuri cumplite, fără să își piardă speranța.

- 8 mai 2025. Concursul Național „La izvoarele înțelepciunii” dedicat scriitorului Aureliu Busuioc a desemnat cu premii elevii Golburean Violeta eleva Liceului Teoretic „Alexei Mateevici” or. Căinari, Bezede Sabina eleva Liceului Teoretic s. Săiș ambele câștigătoare la etapa raională Căușeni. Spre mândria noastră ambele participante s-au întors de la etapa republicană cu Mențiuni.

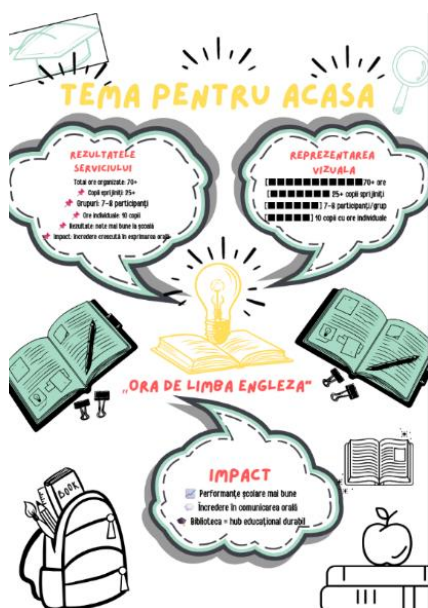
- De menționat, că Filiala pentru copii a Bibliotecii raionale a organizat în anul 2025 un număr record de activități culturale și literare (peste 80) cu participarea a peste 2400 de copii și elevi. În aceste activități au fost antrenati atât copii din grădinițele din oraș, cât și elevi din liceele și gimnaziile din or. Căușeni. În majoritatea lor, activitățile sunt organizate în parteneriat cu profesorii și educatorii, atât în incinta bibliotecii cât și în incintele instituțiilor de învățământ. Aici vorbim doar de activitățile literare, tematice și informative, dar sunt zilnic activități și servicii unde participă, frecventează un număr mare de copii, biblioteca fiind mereu arhiplină cu cititori. Considerăm acest fapt ca pe un succes frumos, unde sunt educați tinerii cititori, unde fac cunoștință de la vârstă fragedă cu Biblioteca ca un locaș prietenos, interesant și relevant pentru copii. Activitățile sunt promovate activ pe pagina de Facebook

https://www.facebook.com/bibliotecapentrucopii.causeni?locale=ro_RO

4.2 Descrierea serviciilor de dezvoltare a competențelor utilizatorilor.

Personalul bibliotecilor a integrat în mod sistematic obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU în servicii oferite, printr-o serie de instruirii, exerciții și dezbateri. Cunoștințele acumulate au fost diseminate către bibliotecarii din raion, astfel încât activitățile bibliotecii să contribuie direct la dezvoltarea comunității.

Legarea serviciilor bibliotecii de obiective ONU transformă activitățile culturale și educaționale în instrumente concrete de dezvoltare comunitară. Prin formare continuă, diseminare structurată și monitorizare simplă, bibliotecile pot demonstra impact real și pot mobiliza resurse și parteneri pentru proiecte durabile.

În anul 2025 bibliotecile publice teritoriale din raionul Căușeni au dezvoltat și prestat peste 90 servicii de bibliotecă. Din ele 8 servicii au fost realizate de BPR Căușeni.

Dacă vorbim de activitățile culturale educative, cât și serviciile oferite de bibliotecă, evident că vorbim, deja tradițional, despre racordarea lor ODD 2030. Și în acest an cele mai multe servicii se regăsesc în **Obiectivul 4. Educație de calitate.**

Serviciul „Tema pentru acasă la limba engleză”

Serviciul educațional „Tema pentru acasă la limba engleză” a fost desfășurat pentru al 5-lea an consecutiv, sub coordonarea bibliotecarei Cohaniuc Liuba, fostă profesoară de limba engleză. Activitatea s-a desfășurat de două ori pe săptămână, cu grupuri de 7–8 copii din clasele III–V, dar și prin ore individuale pentru elevii care au avut nevoie de sprijin suplimentar.

Date statistice:

- 70+ ore organizate pe parcursul anului.
- 25+ copii sprijiniți direct.

- 7–8 participanți la fiecare sesiune de grup.
- 10 copii au beneficiat de ore individuale.

Tabel comparativ: Activități – Rezultate – Impact

Activități	Rezultate	Impact
Organizarea a două sesiuni pe săptămână	70+ ore desfășurate	Serviciu educațional constant și durabil
Grupuri de 7–8 participanți (clasele III–V)	25+ copii sprijiniți	Îmbunătățirea rezultatelor școlare
Ore individuale pentru copii cu dificultăți	10 copii sprijiniți suplimentar	Reducerea lacunelor și creșterea încrederii
Exerciții practice (traduceri, conversații, jocuri)	Participare activă	Creșterea încrederii în exprimarea orală
Utilizarea resurselor digitale și multimedia	Materiale moderne accesate	Dezvoltarea competențelor digitale și lingvistice
Evaluări periodice	Note mai bune la școală	Consolidarea motivației și implicării

Serviciul „*Tema pentru acasă la limba engleză*” a confirmat rolul bibliotecii ca centru educațional comunitar, sprijinind direct copiii în procesul de învățare și contribuind la îmbunătățirea rezultatelor școlare. Activitatea rămâne un exemplu de program durabil și de impact, cu efecte vizibile asupra performanței și încrederii elevilor.

Astfel menționăm serviciile:

- „Competențe digitale pentru fiecare”, – BPR Căușeni
- „Atelierul păpușarilor”, BP Ursoaia
- „Literatura Universală în viziunea mea”, 14 participanți, 6 activități, pe parcursul anului.
„Tinerii condeieri”, 11 activități, 14 participanți. Filiala de carte română „Timiș”
- „Educație mediatică” – BPR Căușeni, BP Ursoaia, BP Tănătari, BP Surchiceni, BP Zaim, BP Coșcalia, BP Taraclia; BP Baimaclia; BP Hagimus ș.a.
- „Clubul lecturii de vară”, „Deceluș”, „Lectura în familie” -40 particip.; „Calculator p/u toți” 24 partic. BPO Căinari
- „Pregătim temele pentru acasă la bibliotecă” – Filiala copii BPR Căușeni, BP Ursoaia, BP Zaim, BO Căinari, BP Grigorievca, BP Cârnațeni, BP Hagimus, BP Sălcuța, BP Opaci, BP Fîrlădeni, BO Căușeni nr.2;
  - Atelier de creație” 10 part. “Joc de dame” 12-15 participanți, “Ora de desen” 6 participanți, “Jocuri de logică” -BP Chircăieștii-Noi
    - Jurnalul bibliotecii”-136 participanți, „Lectură la sală”-32 participanți, „Învățăm de la bunica”-9 copii. – BP Cîrnățeni

- Dezvoltarea gândirii și logicii – „Clubul amatorilor de Șah” BPR Căușeni, BP Ucraina, BP Zaim, BP Tănătari; „Jocuri educative și de logică” BP Hagimus, „Clubul de Robotică” BPR Căușeni, „Clubul curioșilor” BP Chircăieștii-Noi, „Școala altfel” BP Ciuflești

- Dezvoltarea abilităților de lectură – „Cu Povestea la cei mici”, „Fiecare copil merită o Poveste” „Cartea vine la tine” – BPR și Filiala Copii Căușeni, „Ora de Poveste” BP Ursoaia, „Portița spre Lectură” – BP Ucraina, „Lecturi pentru seniori” BP Taraclia copii, „Ora să citim” BP Opaci, BP Ciuflești „Ora povestei altfel” BP Baimaclia, „În ospete la poveste” Bp Chircăiești, BP Săiți, BP Ucraina, „Povestea improvizată” BP Tănătari, „Citește – trăiește liber!” „Iubesc să citesc” BP Zaim, „Povestea păstrată în cărți” BP Baimaclia ș.a.

- Clubul de lectură „Prietenii lui Eminescu”, BPR Căușeni, „Nici o zi fără enciclopedie” „Cercul de Lectură” BP Baimaclia

- Astfel, bibliotecile publice din raion și-au extins și organizat activitățile conform tendințelor de cerere din comunitate și au replicat serviciile de bibliotecă. Cele mai reușite și solicitate servicii din biblioteci rămân a fi cele legate de :

- Tehnologii informaționale, cum ar fi instruirile IT, utilizarea programelor și aplicațiilor – „Siguranța pe internet” BP Ursoaia, Filiala „Timiș”, „Școala IT pentru adulți”, „Calculatorul pentru toți” BP Surcheni, „Asistență în utilizarea tehnologiilor” BP Chircăiești, „Managementul calculatorului” BP Fîrlădeni, „Managementul Calculatorului” BPR, BP Ursoaia, BR Zaim, BP Cîrnățeni, BP Ciuflești, BP Tănătari, BP Ucraina; „Primii pași în domeniul IT” BP Taraclia, „Era digitală” „E-servicii pentru cetățeni” BP Hagimus;

- „Inspiros - Tabletă, desenăm și ne distrăm” BP Fîrlădeni, BP Cîrnățeni-Noi, BP Hagimus, „Karaoke Star” BP Ciuflești, „Micul creativ” BP Hagimus, „Bijuterii handmade” BP Cîrnățeni-Noi

- Bibliotecara BP Cîrnățeni Noi din activitatea serviciului de bibliotecă „TechLab” (încă din anul 2018) a creat un ansamblu de copii „Romanița” care cuprinde 20 de copii. Acest ansamblu s-a făcut deja cunoscut în raion prin prestațiile de succes la festivaluri, concerte și evenimente culturale.

-

ODD 1. Fără sărăcie. – anul 2025 a oferit posibilitate bibliotecarilor să se afirme încă o dată ca funcționari profesioniști și cu abilități multidimensionale – înregistrarea cetățenilor pe platforma „Compensații.gov.md”, programul „Ajutor la contor”.

Un alt serviciu, care ajută familiile cu venituri mici este SMB „**Tabăra de vară și lectură la bibliotecă**”. Acest serviciu ajută părinții cu copii de 6-14 ani să poată munci vara și să nu cheltuiască banii din familie pentru o tabără costisitoare. Pe parcursul verii și a vacanțelor școlare copii sunt antrenați în activități cognitive-distractive, vizite, activități artistice. Beneficiază de serviciu peste 350 de copii din raion. „Bibliovacanța” Bibliotecii pentru copii Căușeni a avut un impact deosebit, adunând 56 de copii, care s-au implicat zilnic în activități de lectură, divertisment, de sport, de logică. Același serviciu la dezvoltat „Tabăra de vară” BP Ursoaia, BP Hagimus, BP Taraclia, „BiblioVara 2025” BP Zaim copii și BP Tănătari. În anul 2025 taberele de vară de la biblioteci au integrat atât copii din localitățile noastre, cât și copii ai refugiaților din Ucraina.

„Activități accesibile pentru toți copiii”, „Solidari cu refugiații” BP Ursoaia

ODD 3. Educarea modului sănătos de viață –

- „Sănătate și stare de bine” BP Ursoaia
- „Noi am ales un mod sănătos de viață” – BP Taraclia-copii
- „Mediu și sănătate”, BPO Căinari

- „Fitnes 40+” BP Cîrnăţenii Noi
- Clubul Femeilor Moderne „Cucoanele” BPR Căuşeni

ODD 5. Egalitate de gen.

Activităţi în care au fost implicate bibliotecile sunt cele „16 zile de activism civic împotriva violenţei în familie” – expoziţii, activităţi de informare în parteneriat cu Asistenţa socială Căuşeni şi Inspectoratul de Poliţie Căuşeni.

BPR Căuşeni a continuat desfăşurarea cu succes în anul 2025 a unui şir bogat de activităţi cu participarea femeilor şi fetelor **Clubul Femeilor Moderne „Cucoanele/Pannociki”**. La început clubul a fost destinat doar femeilor din Moldova, ca mai apoi să fie integrate femei şi fete din Ucraina. Spectrul tematicilor a fost foarte divers, începând cu Recete de bucătărie, până la întâlniri cu specialişti în domenii – medici, psihologi, jurişti, modelier.

Clubul a fost creat ca iniţiativă de sprijin pentru femeile refugiate din Ucraina şi cele din comunitatea locală, având ca scop integrarea socială, dezvoltarea personală şi promovarea dialogului intercultural.

Grup ţintă

- 42 de femei participante (majoritatea din familii refugiate).
- Femei din comunitatea locală, implicate pentru coeziune şi solidaritate.

Temele abordate

- Socializare şi sprijin emoţional.
- Cultură şi tradiţii (moldovene şi ucrainene).
- Frumuseţea naturii şi arta vizuală.
- Educaţie şi dezvoltare personală.
- Dialog intercultural şi solidaritate comunitară.

Activități	Rezultate	Impact
Întâlniri periodice la bibliotecă și spații publice	42 de femei implicate activ	Crearea unui spațiu sigur de socializare și sprijin emoțional
Participarea la evenimente culturale (ex. Nocturna Bibliotecilor)	Evenimente comune moldovene-ucrainene	Promovarea diversității culturale a dialogului intercultural
Organizarea de sesiuni foto și activități creative	Produse vizuale realizate de participante	Creșterea încrederii și exprimării personale
Discuții tematice despre rolul femeii moderne	Schimb de idei și experiențe	Consolidarea rolului femeii în comunitate
Activități educative și de relaxare	Participante mai formate și mai conectate	Reducerea izolării și integrarea socială a refugiatelor

Clubul Femeilor Moderne „Cucoanele – Паночки” a devenit un hub comunitar de sprijin și incluziune, consolidând rolul bibliotecii ca spațiu de dialog și solidaritate. Prin implicarea a 42 de femei, proiectul a contribuit la coeziunea socială, integrarea refugiatelor și promovarea diversității culturale.

Au fost organizate întâlniri multiculturale: activitățile au contribuit la dialog intercultural, cunoaștere reciprocă și apropierea participanților de valorile culturale locale. În anul 2025 au avut loc mai multe activități, iar biblioteca a fost vizitată de 42 de persoane.

14.02.2025 „Felicitare” Scop:

Comunicare pozitivă, îmbunătățirea stării de spirit, schimb de experiență.

Învățarea realizării cadourilor handmade, folosind un minim de mijloace și resurse.

Rezultat:

Participanții au aflat istoria apariției felicitărilor. Au creat felicitări cu urări pentru cei dragi și prieteni. S-a creat o atmosferă festivă, s-a îmbunătățit starea de spirit și au fost trăite emoții pozitive.

Participante: ucrainence și femei din localitate – 8 persoane.

<https://www.facebook.com/share/p/17aTHGbamp/>

2.03.2025 „Mărțișor”

Scop:

Înțelegerea istoriei și a tradițiilor sărbătorii, învățarea realizării simbolului primăverii – mărțișorul, schimb de experiență și gândire pozitivă.

Rezultat:

A fost realizat un suvenir – mărțișor handmade, oferit cadou persoanelor dragi. Participanții au aflat informații despre sărbătoarea tradițională, au avut o stare de spirit pozitivă și au trăit o experiență de neuitat.

Participanți: ucraineni și locuitori locali – 8 persoane.

Detalii:

<https://www.facebook.com/share/p/175HokuEZJ/>

11.04.2025 „Condimente”

Scop:

Cunoașterea diversității condimentelor și mirodeniilor, învățarea utilizării corecte a acestora, crearea unei atmosfere pozitive și schimb de experiență.

Rezultat:

Au fost studiate primele cele mai populare 10 condimente, scopul și metodele lor de utilizare. Participanții au făcut schimb de experiență privind folosirea condimentelor și a mirodeniilor.

Participanți: – 11 femei.

Detalii:

<https://www.facebook.com/share/p/1DCuYjMp4K/>

14.11.2025 „Prinzător de vise”

Scop:

Schimb de experiență, comunicare pozitivă, lărgirea orizontului cultural și identificarea de noi oportunități.

Rezultat:

Participanții au aflat despre procesul de realizare a unui suvenir-talisman și au învățat să creeze un prinzător de vise handmade, folosind materiale la îndemână. Activitatea a oferit o experiență inedită, comunicare pozitivă și a contribuit la extinderea orizontului cultural.

Participanți: 18 femei.

Detalii:

<https://www.facebook.com/share/p/1Au8KM8PN8/>

28.11.2025 „Prinzător de vise” – continuare

Scop:

<https://www.facebook.com/share/p/17s8iDTX59/>

Reluarea activității la solicitarea participantelor. Schimb de experiență, comunicare pozitivă, lărgirea orizontului cultural și identificarea de noi oportunități.

Rezultat:

Participanții au învățat să creeze prinzători de vise handmade, folosind materiale la îndemână. Activitatea a oferit o experiență inedită, comunicare pozitivă și a contribuit la extinderea orizontului cultural.

Participanți: 8 persoane.

Detalii:

„Protecția drepturilor Femeilor în activitatea rurală” BP Ursoaia:

BP Chircăiești a continuat serviciul „Clubul femeilor moderne” unde un număr de 5-6 femei din localitate se întâlnesc periodic la bibliotecă pentru a pune în discuție diverse teme ce țin de pregătirea bucatelor, îngrijirea florilor de cameră, rețete de sănătate și frumusețe, divertisment.

- Serviciul „Spargе cercul violenței!” BP Zaim

ODD 8. Muncă decentă.***Serviciul BPR „Curs IT pentru adulți”***

Au fost organizate 7 ore de instruire IT pentru 8 doamne din familii refugiate.

Subiecte abordate:

- utilizarea de bază a calculatorului;
- Microsoft Word – redactare și formatare documente;
- Google Drive – stocare și partajare fișiere;
- ChatGPT – utilizare pentru informare și sprijin educațional;
- WordArt – realizarea de materiale vizuale.

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=552947667447885&set=pcb.552955234113795>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=552938054115513&set=pcb.552943137448338>

Rezultat: participantele și-au îmbunătățit competențele digitale necesare pentru viața cotidiană și integrarea socială.

Prin activitățile desfășurate, Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni a contribuit semnificativ la:

- integrarea socială a refugiaților;
- dezvoltarea competențelor lingvistice și digitale;
- promovarea dialogului intercultural;
- consolidarea bibliotecii ca hub comunitar modern și incluziv.
- „O zi în rol de bibliotecar”, 5 participanți, 8 activități, pe parcursul anului. Filiala „Timiș”
- „Profesia preferată” BP Chircăiești
- „Cunoaște-te pe tine însuși” – BPR Căușeni, BP Zaim; Activități în parteneriat cu DROFM Căușeni „Târgul locurilor de Muncă”. În cadrul acestui parteneriat au fost organizate și 2 Târguri ale locurilor de muncă cu elemente de promovare a profesiilor, iar biblioteca a prezentat pledoarii profesiei de bibliotecar.
- Abilitățile de răbdare și deprinderi de muncă se dezvoltă la copii în cadrul serviciilor ce țin de munca manuală. „Biblionova. Origami – mâini de aur” – BP Fîrlădeni; „Micii meșteri mari” BP Tănătari; „Mărgelușa fermecată” Filiala copii Căușeni, „Mâini dibace” BP Sălcuța, BP Chircăieștii-Noi, BP Florica, BP Hagimus, „Degețele fermecate” BP Ciuflești, „Tânărul pictor” – BP Copanca, „BiblioDeko” BP Fîrlădeni, „Dibăcie și fantezie” BP Zaim.

ODD 11. Orașe și comunități durabile.

„Tezaurul Botnei. Descoperă localitatea ta” BP Zaim, BP Taraclia copii

ODD 13. Protejarea planetei.

- „Ecologia – șansă pentru mileniu” - BP Taraclia copii. Bibliotecarii cu elevii abordează tematici precum poluarea apelor, schimbările climatice, poluarea aerului și substanțele nocive.

ODD 16. Pace și justiție.

„Solidari cu Ucraina” serviciu dedicat refugiaților dezvoltat în BP Zaim.

„LibHub” – BP Ursoaia.

Aceste servicii și activități culturale au fost unele din cele mai solicitate, care au avut un impact major asupra dezvoltării bibliotecilor publice din raionul Căușeni și care au contribuit esențial la îmbunătățirea imaginii bibliotecii în comunitate și pentru care au fost realizate și potofolii.

Promovarea activităților bibliotecilor se realizează în cea mai mare parte prin postările pe paginile de Facebook și au contribuit la consolidarea imaginii, dar și la schimbarea atitudinii utilizatorului față de bibliotecă.

Biblioteca raională a valorificat mediul online prin expoziții virtuale, promovări video ale noilor apariții editoriale și filmulețe realizate în spațiul bibliotecii. În anul 2025, instituția a experimentat o campanie de postări aproape zilnice pe pagina sa de Facebook, fiecare dedicată unei cărți nou intrate în colecție și însoțită de o scurtă descriere menită să trezească interesul pentru lectură. În total, au fost publicate 202 postări prin care au fost prezentate 417 titluri. Rezultatele au fost remarcabile: utilizatorii au manifestat un interes sporit pentru volumele promovate, numărul vizitelor și al aprecierilor pe pagină a crescut considerabil, iar biblioteca a înregistrat cititori noi, motivați să descopere cărțile vizualizate online.

Bibliotecile se fac cunoscute deja pe Tik-Tok, Instagram, Youtube ș.a platforme. Impactul nu a fost chiar pe măsura așteptărilor. Vizualizări avem, și utilizatori care s-au înscris în urma acestor postări s-au atestat, dar nu avem acel flux de utilizatori pe care l-am așteptat. Încă un minus mare ale acestor platforme este necesitatea de a posta cât mai des postări cât mai creative pentru a te menține în vizorul utilizatorului virtual, ceea ce este foarte solicitant. Însă această formă de comunicare subliniază avantajele utilizării bibliotecii, accentul punându-se pe gratuitate, veridicitate, accesibilitate și creativitate.

V. Activitate metodologică. Dezvoltare profesională continuă.

5.1 Reuniuni metodologice.

Pe parcursul anului 2025 bibliotecarii din raionul Căușeni, au fost reuniți în cadrul a 11 activități metodologice raionale. Temele principale au fost:

- ✓ Implicarea bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030;
- ✓ Regulamentul de gestionare a Colecțiilor
- ✓ Raportarea 6C; raportul analitic anual;
- ✓ IA, ChatGPT, Copilot și gestionarea lor;
- ✓ Cadrul de reglementare și standartizare a activității de bibliotecă;
- ✓ Crearea catalogului offline al bibliotecii;
- ✓ Portofoliul serviciilor/proiectelor;
- ✓ Elaborarea chestionarului în Google Forms;
- ✓ Bazele programului Microsoft Office Word;
- ✓ Bazele programului Microsoft Office Excel;
- ✓ Bazele programului Microsoft Office Power Point;
- ✓ Instrumentele de lucru a paginii Canva. Realizarea materialelor promoționale.
- ✓ Instrumente avansate de lucru Google Drive;
- ✓ Instrumentele de lucru cu Youtube. Navigarea diverselor secvențe video.

Activitățile au fost desfășurate în format atât fizic cât și on-line. Au participat bibliotecari începători, bibliotecari școlari, specialiști din primărie, bibliotecari doritori.

5.2. Activități educaționale pentru bibliotecari.

Pe parcursul anului 2025 bibliotecarii din raionul Căușeni au beneficiat de un șir întreg de instruirii și activități educaționale. Marea parte a activităților sunt programate în cadrul Ofertei Educaționale elaborate de către Biblioteca Raională, care are rol și de Centru biblioteconomic în raion. Dar și instruirile oferite de Centrul Național de Formare al BNRM, BNC, ABRM, USM, ProDidactica, ș.a. au fost în acest an foarte accesibile și accesate. Tematici variate, interesante și foarte actuale pentru toți bibliotecarii. Aducem sincere mulțumiri pentru această posibilitate de „a lumina” teme care erau uitate, sau de a învăța noi tehnici și noi abordări a activității bibliotecilor.

O altă prioritate importantă a bibliotecilor pe termen lung este și va rămâne promovarea valorilor și standardelor europene și alinierea la acestea. Pentru a explica ce înseamnă valorile europene, bibliotecarii pot apela la documente concrete, emise de instituțiile Uniunii Europene. Unul dintre acestea, probabil cel mai important, este *Pilonul european al drepturilor sociale în 20 de principii*, care urmărește o mai bună respectare a drepturilor cetățenilor, pornind de la 20 de principii esențiale.

Principalele drepturi stipulate în *Pilonul european al drepturilor sociale* vizează: accesul la educație și formare profesională pe tot parcursul vieții, egalitatea de gen, egalitatea de șanse, sprijin pentru ocuparea forței de muncă, locuri de muncă sigure și adaptabile, dreptul la salarii echitabile, protecția în caz de concediere, dialogul social, protecția socială, echilibrul dintre viața profesională și cea personală ș.a. Pilonii unui model social performant trebuie să aibă la bază un sistem articulat de incluziune socială, bazat pe: muncă, educație și sănătate. Bazându-se pe aceste principii, bibliotecile au lucrat asupra contribuțiilor sale la consolidarea comportamentului civic european.

În anul 2025 bibliotecarii BP din rețea 62 de bibliotecari au participat la 942 de ore de instruire non-formală.

Cultura informației și dezvoltarea lecturii de bibliotecă sunt două concepte strâns legate care promovează accesul la informații și formarea de abilități de lectură în cadrul comunității. Acestea se referă la promovarea valorii și importanței cititului și la dezvoltarea de abilități de analiză critică și interpretare a informațiilor. Într-o societate în care informațiile sunt din ce în ce mai accesibile și în care se produce o cantitate mare de conținut, cultura informațiilor devine din ce în ce mai importantă pentru a naviga în mediul informațional.

O provocare majoră pentru biblioteca anului 2025 a fost inteligența artificială, care acaparează tot mai mult teren în diverse domenii, inclusiv în biblioteconomie și știința informării. Lansarea ChatGPT a generat discuții despre impactul potențial al inteligenței artificiale asupra bibliotecilor, al accesului deschis și al inițiativelor științifice deschise. Aceasta influențează creșterea accesului la cunoștințe, de exemplu, prin căutare și recomandări mai calitative, prin traducere automată, respectiv oferă o diversitate a informațiilor. Dar acest fapt, aduce la situația când bibliotecile sunt vizitate tot mai rar fizic. Însuși bibliotecarii folosesc pe larg IA pentru a-și formula mesajul la postările de pe Facebook, în cadrul pregătirii unor comunicări sau prezentări.

5.3 Instruirii pentru comunitate oferite de bibliotecari.

În raionul Căușeni, bibliotecile publice au desfășurat un număr semnificativ de instruirii nonformale, atingând un total de 1008 participanți, dintre care 675 au fost copii. Aceste activități au inclus 3829 de ore academice, din care 2968 au fost dedicate exclusiv copiilor. Activitățile organizate au inclus teme variate, de la ore de limba engleză și instruirii IT, până la cluburi de lectură și fitness pentru doamne.

Scopul Instruirilor:

Scopul acestor instruiți nonformale este de a oferi membrilor comunității acces la cunoștințe și abilități esențiale pentru dezvoltarea personală și profesională. Bibliotecile publice, ca centre de resurse comunitare, în anul 2025 și-au propus să:

Îmbunătățească competențele lingvistice - Îmbunătățirea competențelor lingvistice reprezintă un obiectiv fundamental în educația contemporană, iar prin intermediul orelor de limba engleză, tinerii au avut oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile lingvistice într-un mediu propice învățării. Aceste sesiuni au fost facilitate de bibliotecari experimentați, care au oferit îndrumare personalizată în realizarea temelor pentru acasă. Astfel, tinerii nu doar că au învățat să-și exerseze cunoștințele de gramatică și vocabular, dar au și avut ocazia să participe activ la discuții, să își exprime opiniile și să își dezvolte abilitățile de comunicare orală și scrisă.

Pentru adulți, programul a fost conceput să îmbogățească vocabularul de comunicare, un element esențial în contextul unei societăți globalizate, în care competențele lingvistice sunt din ce în ce mai importante. Participarea la aceste cursuri a avut un impact semnificativ asupra capacității de interacțiune eficientă în diverse medii sociale și profesionale, facilitând integrarea în comunități internaționale și deschiderea către oportunități de carieră.

Promovarea învățării pe tot parcursul vieții.

Promovarea educației continue a adulților în bibliotecile publice din raionul Căușeni poate fi realizată printr-o serie de strategii și activități menite să atragă și să implice comunitatea locală.

Au fost organizate ateliere și cursuri non formale pe diverse subiecte, cum ar fi:

- Competențe digitale,
- Dezvoltare personală,
- Managementul timpului,
- Promovarea resurselor online. Acces la platforme de învățare online. Oferirea de acces gratuit la platforme de învățare online și resurse educaționale digitale.
- Organizarea Campaniei de informare și sensibilizare materiale promoționale, crearea de pliante, postere și campanii pe rețelele sociale pentru a atrage atenția asupra programelor disponibile în Programele CANVA, WordArt, TinyScanner.
- Microsoft Office (Word, Excel, PPT)
-

Ce impact a avut instruirile realizate de bibliotecari asupra comunității?

- Îmbunătățirea competențelor: Adulții au dobândit noi abilități care le-a sporit șansele de angajare și dezvoltare personală.
- Participarea la programele educaționale le-a sporit încrederea adulților în propriile capacități.
- Educația continuă a cetățenilor în Bibliotecile Publice le-a creat o comunitate mai informată și mai unită, participanții au avut posibilitatea să-și împărtășească cunoștințele și experiențele lor acumulate în perioada de instruire.

Prin implementarea acestor instruiți o parte din biblioteci publice din raionul Căușeni au devenit centre de educație continuă, contribuind astfel la dezvoltarea comunității și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

Oferta educațională a BPR Căușeni este pusă la dispoziție pentru personalul de specialitate din biblioteci. La fiecare sfârșit de an bibliotecarii se expun ce teme îi interesează pentru a fi introduse în ofertă educațională. Acest fapt ne dă posibilitatea să ne orientăm mai ușor în spațiul instruirilor ce au loc în republică, să ne mobilizăm atunci, când un segment de instruiți este mai puțin acoperit. Pe parcursul

anului, unele instruirii, pot fi ajustate, revăzute, sau repetate, în dependență de necesitățile bibliotecarilor din teritoriu.

5.3 Activitate de cercetare și editorială.

În anul 2025 bibliotecara Apostol Oxana de la Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” a venit cu inițiativa de a realiza un studiu de management „Managementul aprovizionării Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” Căușeni cu resurse informaționale”. În condițiile economiei moderne bazate pe cunoaștere și digitalizare, gestionarea eficientă a resurselor materiale și informaționale reprezintă o componentă fundamentală a funcționării instituțiilor publice. Deși termenul de „materie primă” este tradițional asociat cu sectorul industrial, principiile managementului aprovizionării sunt aplicabile și în domeniul biblioteconomic. În cazul Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” Căușeni, resursele informaționale – cărți, publicații periodice, documente electronice – și resursele materiale – echipamente IT, mobilier, consumabile – constituie „materia primă” necesară pentru furnizarea serviciilor către utilizatori. Modul în care aceste resurse sunt planificate, achiziționate și integrate în activitatea zilnică influențează direct eficiența, continuitatea și calitatea serviciilor oferite comunității.

Este o lucrare destul de interesantă unde tot ce ține de „partea materială” a unei biblioteci este bine structurat și demonstrată importanța susținerii financiare a instituției Biblioteca, care sunt cheltuielile pentru întreținerea ei și cât de multă muncă trebuie să depună bibliotecarii pentru a demonstra importanța acestei instituții în comunitate din moment ce se clasifică doar ca Consumator de surse.

Și în acest an BPR a continuat lucrul asupra elaborării Biobibliografiei „Ioan Găină – un Om ca o instituție” dedicată celor 60 de ani de la nașterea scriitorului și muzeografului Ioan Găină. Lucrarea este una destul de consistentă și cuprinde toate laturile de activitate și de viață a personalității căușenene. Varianta neredactată a biobibliografiei este încă pe masa Dlui Ioan Găină, care a solicitat să introducă personal date și documente din arhiva personală pentru o întregire a lucrării. Dar din motivul că Dumnealui a avut probleme de sănătate, acest lucru este în pauză tehnică.

Cercetarea statistică.

Colectarea datelor statistice se efectuează în baza completării formularelor de raportare 6C și Raporturilor analitice textuale prezentate de bibliotecarii din rețea la sfârșitul lunii decembrie. Aceste documente permit analiza serviciilor prestate de biblioteci, reflectând situația statistică privind situația instituțiilor bibliotecare în anul de referință. Există anumite greutăți în efectuarea la timp a acestor cercetări. Din motiv că o parte din bibliotecarii sunt angajați noi, se descurcă cu greu la realizarea rapoartelor de orice fel. Pentru a realiza un raport analitic pe rețea trebuie timp pentru a face cunoștință cu toate rapoartele bibliotecilor din raion. Dar o parte din ele nu sunt suficient de relevante, nu conțin date importante, descrierile sunt prea succinte, sau din fraze generale. Acest lucru îngreunează realizarea Raportului textual analitic pentru rețea. Oricum, Centrul Biblioteconomic Căușeni încearcă să realizeze la timp acest raport grație faptului că datele statistice sunt colectate în termeni mai restrânși și deja în baza Centralizatorului Statistic se lucrează asupra indicatorilor de performanță, a altor date necesare pentru raportare.

VI. RESURSE.

6.1. Resurse umane.

Bibliotecile publice din raionul Căușeni își datorează succesele și performanțele în mare parte angajaților. În acest context, politică de resurse umane promovată de Centrul Biblioteconomic Căușeni reflectă principiul creării, menținerii și dezvoltării unei echipe de angajați profesioniști, stabili, cu nivel ridicat de competențe care să poată asigura atingerea obiectivului strategic al bibliotecii - furnizarea serviciilor de calitate utilizatorilor săi. Tratarea echitabilă a angajaților, asigurarea egalității șanselor de învățare, promovare și remunerare a angajaților este unul din principiile de bază promovate.

Resursele umane sunt primele resurse strategice ale unei instituții. Succesul instituției, gradul de competitivitate al acestuia, pornesc de la premisa că oamenii sunt bunul cel mai de preț al instituției. Bibliotecile publice Căușeni dispun de un potențial profesional care încearcă să înfrunte provocările impuse de era digitală, acționează rapid la schimbări, se îngrijește de autoinstruirea profesională și este la curent cu noutățile legale și de reglementare în domeniu.

Numărul personalului din BP Căușeni în anul 2025 (Tabel 8) numără

- 62 unități în echivalent a 48,5 norme de muncă.
- 48 bibliotecari, echivalent a 42,5 norme de muncă,
- Studii superioare 22 persoane (6 de specialitate)
- Studii medii 21 persoane (6 de specialitate)

Tulburările în sistemul bugetar legate de crize s-au răsfrânt asupra domeniului pe parcursul întregului an și mai continuă.

Din păcate, avem biblioteci unde s-a răsfrânt vizibil asupra activității sale faptul, că fluctuația cadrelor este foarte mare, bibliotecarii nou veniți nu au studii și nici idee despre activitatea unei biblioteci moderne. La fel, activitatea cu o normă de muncă 0,5 în 10 biblioteci (Tănătarii-Noi, Baccealia, Baurci, Chircăiești, Chircăieștii-Noi, Copanca, Copanca-copii, Tocuz, Ciuflești) au influențat mult indicatorii de performanță, rezultatele anului ar fi fost mai îmbucurătoare. De la 1 ianuarie 2026 alte 2 biblioteci Fîrlădeni și Fîrlădeni-copii vor activa pe o normă de 0,5. La moment, 4 biblioteci (Plop-Știubei, Taraclia adulți, Grădinița și Leuntea) nu activează și nu se știe care va fi soarta lor mai departe. 26 la sută (8 la număr) din totalul bibliotecilor publice din raion nu sunt dotate cu echipament tehnic și în acest proces complicat pentru bibliotecari din cauza crizelor parvenite nu se pot adapta la instruirile și prestarea serviciilor on-line.

Mizăm pe ajutorul și sprijinul angajatorilor, adică a APL, pe care îi rugăm să pună umărul la dotarea bibliotecilor cu echipament modern și achiziții de carte.

În bibliotecile din raion activează 62 de angajați, comparativ cu a.2019 când erau 79 de persoane, dintre care 43 în calitate de bibliotecari. Nivelul de studii lasă de dorit, tot mai puțini specialiști avem în domeniu. Situația este salvată de cursurile de formare, oferite de Centrul de Formare Profesională Continuă de la BNRM pentru care aducem sincere mulțumiri.

Tabloul (Tabel 7) ce ține de gradul dezvoltării profesionale al bibliotecarilor din raionul Căușeni este următorul :

Tabel 7. *Gradul dezvoltării profesionale al bibliotecarilor.*

Gradul de calificare	2021	2022	2023	2024	2025	Variație
Gradul superior	1	1	2	2	2	0
Gradul I	6	7	5	5	4	-1
Gradul II	19	13	13	5	11	+6
Total	26	21	20	12	17	+5

În anul 2025 personalul din BP au avut loc schimbări, numărul personalului deținător de grad de calificare s-a mărit cu 5 bibliotecari. Printre bibliotecari se atestă intenții de refuz în ce privește obținerea sau confirmarea gradului de calificare din motivul, că nu mai este atât de motivantă această ofertă, care presupune 2 clase adăugătoare la treapta de salarizare, mulți bibliotecari se plâng că nu li se achită adaosul pentru gragul profesional. Plus la toate o mare parte din bibliotecari nou angajați nu au studii în corespunzătoare și vechime în muncă pentru a-și crea un dosar și a aplica la un grad de calificare profesională.

Tabel 8. *Indicatori de performanță. Personal.*

	Indicatorii	2021	2022	2023	2024	2025
1	Numărul de angajați/ <i>norme întregi</i>	75/59	73/57	70/52	66/51	62/48,5
2	Număr de personal / <i>norme întregi</i>	51/48,75	50/48	48/46	48/47,5	43/42,5
3	<i>Numărul de angajați per persoană din populația servită B.1.4.1 (r.1:4 X1000)</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>	<i>0,7</i>
4	Numărul populației servite	83447	83499	82947	82342	81185
5	Numărul total de ore de instruire profesională formală și non-formală pentru bibliotecari	1075	488	1308	1637	942
6	<i>Numărul de ore formare per bibliotecar B.4.2.2.2 (r.5: 2)</i>	<i>21</i>	<i>10</i>	<i>27</i>	<i>34</i>	<i>22</i>

Tabel 9. *Personalul de bibliotecă după categoria de vârstă.*

anul	Sub 25 ani	25-54 ani	55+ ani	Total bibliotecari

2022	1	28	21	50
2023	0	27	21	48
2024	0	22	26	48
2025	0	20	23	43

Conform datelor din tabelul 9, vedem, că mai mult de jumătate din personalul din biblioteci sunt persoane 55+, adică sub vârsta de pensionare sau la pensie. Nu este nimic grav în asta atâta timp cât angajatul dorește să învețe, să se autoinstruiască, este flexibil și păstrează pasul cu progresul intervenit în profesie. Doar că de multe ori vedem personal obosit, neimplicat, nemotivat să progreseze.

6.2 Resurse tehnologice.

Informatizarea și conectarea bibliotecilor la rețeaua de Internet sunt procese inevitabile într-o societate cognitivă. Actualmente, bibliotecile publice activează utilizând TIC, care oferă posibilitate de a pune la dispoziția utilizatorilor atât servicii noi, cât și modernizarea celor tradiționale, precum și oportunitatea de a atrage noi utilizatori.

Dezvoltarea componentei echipament și soft a rețelei locale

La sfârșitul anului 2025, cele 38 de lăcașe ale BP Căușeni dispun de :

- 30 de biblioteci dețin calculatoare – 29 au conectare la Internet
- 128 de calculatoare – 123 conectate la Internet;
- 36 de multifuncționale, 6 imprimante simple și 5 color;
- 26 alte echipamente
- 1 tablă interactivă
- 1 scanner, 1 fotocopiator
- 35 tablete
- 3 roboți Lego Mindstorms

Pe tot parcursul anului 2025, 30 din BP Căușeni oferă utilizatorilor și serviciul internet WiFi.

BPR a reușit să procure din surse proprii 2 laptopuri, să procure memorii RAM și SSD pentru ca să facă restartarea/ upgradarea la toate calculatoarele existente în bibliotecă. Câte 4 tablete au obținut și BP Ursoaia și Tănătari fiind participante în cadrul Proiectului moldo-român „LibHub”.

La nivel de raion, din cele 38 biblioteci, 8 nu sunt dotate cu echipament, dar bibliotecarii participă la instruirile IT, fiind interesați să cunoască tehnologiile.

BP din raion sunt amplasate în majoritate în spații proprii (37) și speciale (21) sau reamenajate (17). Majoritatea din ele activează în condiții satisfăcătoare, unele au beneficiat de reparații cosmetice (BPR Căușeni) și chiar capitale (BP Săiți, BP Opaci), dar cea mai mare problemă rămâne a fi încălzirea pe timp de iarnă, care este rezolvată parțial cu sobe sau încălzitoare electrice.

6.3 Resurse financiare.

Conform prevederilor legislative la compartimentul financiar-contabil s-a simțit o colaborare cu organele de decizie și APL în realizarea obiectivelor, dar în unele cazuri și o reticență destul de vădită în ce privește finanțarea necesităților bibliotecii.

Bibliotecile Publice din sate continuă să fie dirijate de **bibliotecari principali** sau chiar doar de **bibliotecar** chiar dacă, conform legii o bibliotecă trebuie să fie condusă de un director sau șef de bibliotecă. Bibliotecarii din teritoriu participă tot mai activ și mai insistent la repartizarea surselor financiare pentru instituție. În acest mod, majoritatea bibliotecilor au reușit să fie dotate cu echipament necesar, să fie efectuate la timp reparații curente ale încăperilor și a calculatoarelor, iar achiziția de carte să fie controlată de bibliotecar și să corespundă cu cerințele utilizatorilor.

Activitatea administrativă a BPR Căușeni a fost orientată la administrarea, gestionarea și întreținerea instituției. Astfel, BPR Căușeni nu a dus lipsă de surse financiare pentru asigurarea procesului de lucru cu rechizite de birotică, mărfuri de uz casnic, achitarea serviciilor informaționale, reparații curente a echipamentului. Au fost procurat mobilier – dulapuri, vitrine cu rafturi pentru cărți, mese de lucru, jaluzele, a fost instalat un condiționar de 26000 lei, care asigură temperaturi confortabile tot anul, a fost schimbată ușa de la intrarea în bibliotecă 14000 lei, reînnoite indicatoarele de orientare spre bibliotecă. Achiziția de carte și periodice a constituit doar la BPR 65 mii lei din bugetul alocat. Biblioteca raională prin activitatea sa în diferite proiecte a obținut venituri în sumă de peste 200 000 lei în formă de carte, mobilier, birotică, jocuri de masă și alte finanțări.

Principalele cheltuieli financiare ale bibliotecilor teritoriale din raionul Căușeni (Tabel 10, 11) pentru anii 2021-2025 putem să le clasificăm în următorul mod :

Tabel 10. *Cheltuieli financiare.*

Articolul, cheltuieli, lei	2021, lei	2022, lei	2023, lei	2024	2025	Variație (comparativ cu a.2024) lei
Personal	3544509	3999570	4005018	5894695	4972339	-922356
Achiziții documente	186986	172685	262040	210004	144884	-65120
Reparații	103501	60951	100325	75693	137885	+62192
informatizare	91089	98494	136125	88177	127972	+39795
Alte cheltuieli	673998	1126798	1257201	977570	1747033	+769463
Total buget, cheltuieli	5782022	4423912	5690509	5888608	7130113	+ 1241505
Fonduri atrase	31776	257665	340300	97687	104582	+6895

Din acest tabel deducem ușor variațiile cheltuielilor financiare, care au intervenit în anul 2025. Au scăzut cu peste 65 mii lei cheltuielile pentru achiziții de documente, acest fapt nu este îmbucurător, dar finanțe mai multe au mers la alte cheltuieli legate de întreținerea bibliotecii (reparație, achitarea serviciilor

mai costisitoare, salariul angajaților ș.a). La fel, au crescut cheltuielile pentru informatizare, reparații și alte cheltuieli pentru activitatea zilnică a bibliotecilor, precum și fondurile atrase sunt în ușoară creștere.

VII. CONCLUZII. PROBLEME ȘI ORIENTĂRI DE PERSPECTIVĂ.

7.1 Concluzii despre rezultatele obținute în anul 2025.

Anul 2025 a rămas consemnat în istorie prin prelungirea crizei generate de războiul din Ucraina, aflat deja în al patrulea an, dar și prin desfășurarea alegerilor parlamentare. Deși societatea a traversat momente dificile, majoritatea domeniilor de activitate au revenit, într-o măsură mai mare sau mai mică, la normalitate.

În acest context, bibliotecarii au reușit să organizeze activități atractive și interactive, atrăgând un număr tot mai mare de participanți. Valorificându-și creativitatea și cunoștințele, ei au lansat noi inițiative, s-au implicat în proiecte comunitare și au dezvoltat servicii inovatoare. Astfel, au reușit să-și păstreze atât utilizatorii fideli, cât și stabilitatea locului de muncă.

Scopul managementului resurselor umane din biblioteci a fost și rămâne acela de a stimula performanța bibliotecarilor și de a le oferi satisfacții profesionale prin instruire, autoinstruire și acumularea de cunoștințe. În cadrul planului de activități al BPR Căușeni, ca centru metodologic pentru bibliotecile publice din raion, a fost inclus un program dedicat consolidării culturii instituționale, motivării, instruirii și intensificării cooperării între bibliotecari.

Se urmărește crearea unui mediu favorabil în care bibliotecarii să continue să învețe, să se perfecționeze și să se afirme în direcția dezvoltării profesionale. Totodată, bibliotecile dotate cu tehnologii moderne vor trebui să se implice activ în procesul de alfabetizare digitală a cetățenilor.

Preferințele tot mai mari pentru mediul digital, virtual și vizual, precum și democratizarea accesului la tehnologiile digitale, au transformat relațiile sociale și societatea în ansamblu. Biblioteca, ca instituție, trebuie să țină pasul cu aceste schimbări și să le integreze în activitatea sa. BP din rețeaua Căușeni au fost, în majoritatea lor, un spațiu informațional și cultural atractiv pentru cetățeni. O parte mare din bibliotecari au lucrat cu fondul de carte, înaintând spre casare literatura învechită și revizuiind politicile de bibliotecă existente. Un exercițiu foarte bun a fost participarea la diverse conferințe online organizate de CFC al BNRM, BNC. Conferințele online sunt binevenite și bine tolerate de bibliotecari.

Din păcate, tot mai des apar intenții din partea unor primari de a desființa biblioteci sau de a reduce numărul de ore de activitate al bibliotecarilor. În situațiile în care bibliotecarii ajunși la vârsta de pensionare au fost retrași din funcție, posturile au fost ocupate de persoane fără pregătire în domeniu sau chiar fără studii relevante.

Această realitate face ca procesul de formare profesională să fie anevoios: sunt necesari ani pentru ca un angajat să învețe atribuțiile specifice, să acumuleze experiență și să construiască un portofoliu care să-i permită obținerea unui grad profesional.

În anul 2025 rețeaua de bibliotecari din r-l Căușeni a reușit să crească echipa de bibliotecari cu grad profesional cu 5 persoane. E puțin, dar nu e ușor de obținut rezultate mai mari când nici jumătate de angajați nu au studii în domeniu, ba chiar au studii din alte domenii departe de biblioteci.

Promovarea activităților bibliotecilor se realizează în cea mai mare parte prin postările pe paginile de Facebook ale fiecărei entități în parte. BPR are blog, cont pe canalul Youtube, Tik-tok, Instagram, BO Căinari socializează și pe Odnoclassniki. Prezența bibliotecilor în social-media a contribuit la

consolidarea imaginii, dar și la schimbarea atitudinii utilizatorului față de bibliotecă. Această formă de comunicare subliniază avantajele utilizării bibliotecii, accentul punându-se pe gratuitate, veridicitate, accesibilitate și creativitate.

Anul 2026 aduce noi provocări, iar bibliotecile sunt chemate să demonstreze din nou că sunt instituții competente, cu o activitate nobilă și profesionistă, în cadrul procesului de evaluare. În perioada ce urmează, vom dezvolta servicii adaptate nevoilor comunității, atât prin prezență fizică, cât și la distanță, consolidându-ne în același timp abilitățile în domeniul TIC și utilizând tehnologiile digitale în toate aspectele activității biblioteconomice.

Un obiectiv esențial îl constituie implementarea continuă a schimbărilor generate de intrarea în vigoare a modificărilor Legii cu privire la biblioteci, respectând noile regulamente și integrându-le în strategiile proprii de dezvoltare. Ne așteptăm un an în care va trebui să demonstrăm, încă o dată, că activitatea noastră se desfășoară în conformitate cu normele și instrucțiunile care reglementează domeniul.

Este deosebit de important ca fiecare angajat să fie bine informat și să valorifice toate avantajele cadrului legal deja existent, pentru a contribui la progresul și consolidarea bibliotecilor.

7.2 Analiza SWOT pentru anul de referință 2025.

Analiza SWOT implică înțelegerea și analizarea punctelor tari și a celor slabe ale BPR Căușeni, filialele ei și bibliotecile din raion, precum și identificarea aspectelor care ar putea favoriza sau amenința viabilitatea acestora. În acest fel, se vor putea valorifica la maxim punctele forte, se vor evidenția deficiențele, se vor valorifica ocaziile favorabile și se vor lua măsuri de diminuare a riscurilor.

Măsuri de introducere a noilor tehnologii și tehnicii performante în scopul creșterii eficienței utilizării resurselor.

În contextul Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” din Căușeni, optimizarea serviciilor și extinderea accesului comunității la informație nu pot fi realizate fără integrarea sistematică a tehnologiilor moderne. Resursele tehnologice, incluzând calculatoare, laptopuri, tablete, softuri specializate, cărți electronice și baze de date digitale, constituie instrumente esențiale pentru creșterea eficienței în gestionarea colecțiilor, înservirea utilizatorilor și dezvoltarea de programe educaționale și culturale.

În primul rând, introducerea unui *sistem integrat de management al bibliotecii (Integrated Library System – ILS)* permite centralizarea tuturor operațiunilor: achiziția, catalogarea, circulația documentelor, gestionarea utilizatorilor și monitorizarea statisticilor de împrumut. Prin utilizarea unui ILS performant, biblioteca poate reduce timpul alocat operațiunilor manuale, poate elimina erorile de înregistrare și poate urmări în timp real stocul și disponibilitatea documentelor, fie ele fizice sau electronice.

În paralel, *creșterea colecției de resurse digitale* — cărți electronice, reviste online, baze de date științifice și educaționale — permite extinderea accesului la informație dincolo de spațiul fizic al bibliotecii. Prin implementarea unui *catalog online cu acces la e-books și baze de date*, utilizatorii pot accesa materialele direct de acasă, ceea ce reduce aglomerația în sălile de lectură și crește gradul de satisfacție al comunității. De asemenea, această măsură optimizează utilizarea resurselor deja existente, pentru că aceleași documente digitale pot fi consultate simultan de mai mulți utilizatori.

Dotarea cu *calculatoare moderne și tablete pentru utilizatori*, împreună cu softuri educaționale și de cercetare, oferă posibilitatea desfășurării de activități interactive, ateliere de alfabetizare digitală și instruire în competențe informaționale. Această tehnologie facilitează implicarea tinerilor și

adultilor, încurajând un acces mai larg la informații de calitate și sporind relevanța bibliotecii în comunitate.

Un alt aspect important îl constituie *automatizarea proceselor interne*: utilizarea programelor pentru management financiar, inventariere, monitorizarea achizițiilor și raportarea către Consiliul Raional. Aceasta reduce timpii de procesare a documentelor și crește transparența cheltuielilor, prevenind riscul de pierdere a fondurilor neutilizate și asigurând respectarea fluxului oficial de transfer-furnizor.

Tipul resursei tehnologice	Cantitate propusă	Cost estimat (lei)	Beneficiu principal în activitatea bibliotecii	Eficiență preconizată (indicatori măsurabili)
Calculatoare pentru sala de lectură (model actualizat)	6 unități	54.000	Creșterea capacității de acces la internet și resurse digitale pentru utilizatori	+35% utilizare a serviciilor TIC; reducerea timpilor de așteptare cu 40%
Laptopuri pentru activități mobile și traininguri	3 unități	24.000	Posibilitatea de a organiza instruire în orice spațiu al bibliotecii sau în comunitate	+25% număr de activități educaționale; +20% participare
Scanner profesional pentru digitizare	1 unitate	9500	Digitalizarea colecțiilor locale, protejarea patrimoniului și acces online	1500 pagini/lună digitizate; +60% acces la fondurile rare
Software integrat de management bibliotecar (ILS)	Licență anuală	50.000	Automatizarea proceselor: catalogare, împrumut, raportare	Reducerea timpului de procesare a împrumutului cu 50%; creșterea acurateții datelor la 98%

Din punct de vedere al eficienței economice, implementarea acestor tehnologii conduce la mai multe efecte pozitive: reducerea costurilor administrative, creșterea vitezei de răspuns la solicitările utilizatorilor, posibilitatea de a oferi servicii simultane pentru mai mulți beneficiari și diversificarea modalităților de acces la resursele bibliotecii. Astfel, investiția în tehnologie nu doar modernizează infrastructura, dar creează și rezerve de eficiență prin reducerea consumului de resurse materiale și umane și prin valorificarea optimă a fondului existent.

În ansamblu, analiza indicatorilor relevă o instituție stabilă, dar confruntată cu provocări structurale specifice mediului socio-economic actual. Rezervele de eficiență se regăsesc în modernizarea serviciilor, digitalizarea profundă, intensificarea activităților comunitare și creșterea atractivității colecției printr-o politică de achiziție mai dinamică. Transformarea acestor rezerve în rezultate concrete poate consolida poziția bibliotecii în rețeaua bibliotecilor publice teritoriale și poate amplifica impactul său cultural, educațional și social în comunitatea căușeneană.

Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca dispune de un mediu adecvat studiului cu spații dotate și confortabile: mobilier, echipament IT, fond de carte divers, Sală multimedia, Club de robotică; • 18 % din populația-țintă este utilizatoare de servicii ale BP; • Colecții bogate de resurse informaționale pe care bibliotecile le dețin, fiind unicul loc de păstrare a patrimoniului scris din localitate; • Biblioteca oferă servicii de informare și recreere orientate pe categorii de vârstă, interese, precum și activități de rang național și internațional cu impact major, festivaluri și conferințe; • Biblioteca oferă instruire IT gratuite; • Vizibilitatea activității prin actualizarea permanentă a paginilor de Facebook și a altor rețele de socializare; • Personal calificat, flexibil, pregătit provocărilor noilor tendințe moderne; • Valorificarea colecțiilor prin crearea catalogului offline; • Utilizarea bibliotecii pentru prestarea serviciilor e-gov: plăți online, depunerea cererilor pentru serviciile stării civile, s.a.; • Bibliotecarul este bine instruit, are abilități în managementul proiectelor; • Crearea de medii creative pentru grupurile de utilizatori ce au ales ca loc de întâlnire, de socializare, biblioteca publică. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse financiare insuficiente pentru achiziția de publicații și rata de înnoire activă a fondului; • Creșterea prețului la carte și edițiile periodice ; • Personal calificat insuficient; • Cheltuieli de întreținere mari; • Uzură morală și fizică avansată a unor echipamente; • Capacitate scăzută de atragere de donații ori de alte surse extrabugetare; • Motivare slabă pentru dezvoltarea și menținerea voluntariatului, prin intermediul cărora să-și poată extinde și diversifica activitățile; • Migrarea personalului, fluctuația cadrelor; • Avansarea permanentă a tehnologiilor; • Accesibilitatea tot mai mare la sursele alternative de informare – Internet; • Puțini specialiști în domeniu.
Oportunități	Pericole
<ul style="list-style-type: none"> • Posibilități sporite de perfecționare profesională continuă. Cursuri online, ateliere profesionale diverse oferă șanse pentru toți bibliotecarii să crească profesional; • Perfecționarea profesională continuă a bibliotecarilor asigură progrese în dezvoltarea serviciilor de bibliotecă, în atragerea de parteneri și fonduri pentru susținerea inițiativelor de bibliotecă; • Dezvoltarea competențelor bibliotecarilor și partenerilor de a acumula fonduri și alte resurse pentru inițierea unor noi servicii de bibliotecă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Limitarea bugetele bibliotecilor; • Schimbările politice și social-economice; • Insuficiența programelor guvernamentale de sprijin al bibliotecilor; • Criza financiară; • Criza economică; • Criza demografică; • Progresul rapid al tehnologiilor informaționale;

<ul style="list-style-type: none"> • Intensificarea colaborării cu mass media în scopul diseminării succeselor bibliotecii și a utilizatorilor ei; • Diversificarea parteneriatelor pentru a obține susțineri în acumularea de resurse pentru dezvoltarea colecțiilor și a serviciilor noi adresate diferitor categorii de utilizatori. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diminuarea numărului de utilizatori activi; • Creșterea rapidă a prețurilor pentru achiziții de documente, resurse, echipamente; • Optimizarea irelevantă instituțională și a personalului; • Diminuarea interesului utilizatorilor pentru resursele documentare ale bibliotecilor;
---	--

În contextul Bibliotecii Publice Raionale „Ion Ungureanu” din Căușeni, optimizarea serviciilor și extinderea accesului comunității la informație nu pot fi realizate fără integrarea sistematică a tehnologiilor moderne. Resursele tehnologice, incluzând calculatoare, laptopuri, tablete, softuri specializate, cărți electronice și baze de date digitale, constituie instrumente esențiale pentru creșterea eficienței în gestionarea colecțiilor, în servirea utilizatorilor și dezvoltarea de programe educaționale și culturale.

În primul rând, introducerea unui *sistem integrat de management al bibliotecii* (**Integrated Library System – ILS**) permite centralizarea tuturor operațiunilor: achiziția, catalogarea, circulația documentelor, gestionarea utilizatorilor și monitorizarea statisticilor de împrumut. Prin utilizarea unui ILS performant, biblioteca poate reduce timpul alocat operațiunilor manuale, poate elimina erorile de înregistrare și poate urmări în timp real stocul și disponibilitatea documentelor, fie ele fizice sau electronice.

În paralel, *creșterea colecției de resurse digitale* — cărți electronice, reviste online, baze de date științifice și educaționale — permite extinderea accesului la informație dincolo de spațiul fizic al bibliotecii. Prin implementarea unui *catalog online cu acces la e-books și baze de date*, utilizatorii pot accesa materialele direct de acasă, ceea ce reduce aglomerația în sălile de lectură și crește gradul de satisfacție al comunității. De asemenea, această măsură optimizează utilizarea resurselor deja existente, pentru că aceleași documente digitale pot fi consultate simultan de mai mulți utilizatori.

Dotarea cu *calculatoare moderne și tablete pentru utilizatori*, împreună cu softuri educaționale și de cercetare, oferă posibilitatea desfășurării de activități interactive, ateliere de alfabetizare digitală și instruire în competențe informaționale. Această tehnologie facilitează implicarea tinerilor și adulților, încurajând un acces mai larg la informații de calitate și sporind relevanța bibliotecii în comunitate.

Un alt aspect important îl constituie *automatizarea proceselor interne*: utilizarea programelor pentru management financiar, inventariere, monitorizarea achizițiilor și raportarea către Consiliul Raional. Aceasta reduce timpurile de procesare a documentelor și crește transparența cheltuielilor, prevenind riscul de pierdere a fondurilor neutilizate și asigurând respectarea fluxului oficial de transfer-furnizor.

Din punct de vedere al eficienței economice, implementarea acestor tehnologii conduce la mai multe efecte pozitive: reducerea costurilor administrative, creșterea vitezei de răspuns la solicitările utilizatorilor, posibilitatea de a oferi servicii simultane pentru mai mulți beneficiari și diversificarea modalităților de acces la resursele bibliotecii. Astfel, investiția în tehnologie nu doar modernizează infrastructura, dar creează și rezerve de eficiență prin reducerea consumului de resurse materiale și umane și prin valorificarea optimă a fondului existent.

ANEXE.

- 1. Indicatori de performanță identificați pentru rețeaua de biblioteci din raionul Căușeni pentru anul 2025.**
- 2. Publicații. Reportaje.**
Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni în vizorul mass-media.
- 3. Reuniuni profesionale locale/raionale organizate de BPR „Ion Ungureanu” Căușeni în anul 2025**
- 4. Participarea la reuniuni științifice și practice cu comunicări, prezentări.**
- 5. Oferta Educațională a BPR „Ion Ungureanu” Căușeni pentru anul 2026**
- 6. Materiale promoționale, flayere.**
- 7. Bibliografia surselor consultate.**

Anexa 1.
Indicatori de performanță ai rețelei de biblioteci publice Căușeni .

n/ o	Denumirea indicatorului	Obiectiv	Cuantumul indicatorului				
			2021	2022	2023	2024	2025
1	<i>Rata de circulație. B.2.1.1</i>	<i>Evaluarea nivelului global de utilizare a unui fond de împrumut. Poate de asemenea servi la evaluarea corespunderii mărimii colecției necesităților populației servite</i>	<i>0,45</i>	<i>0,33</i>	<i>0,42</i>	<i>0,39</i>	<i>0,36</i>
2	<i>Împrumut pe cap de locuitor. B.2.1.2</i>	<i>Obiectivul este de a stabili rata de utilizare a colecțiilor de bibliotecă de către populația servită de aceasta</i>	<i>2,2</i>	<i>1,6</i>	<i>2,0</i>	<i>1,9</i>	<i>1,7</i>
3	<i>Intrări în bibliotecă pe cap de locuitor. B.2.2.1</i>	<i>Evaluarea capacității bibliotecii de a atrage utilizatorii pentru a-i oferi serviciile sale.</i>	<i>1,5</i>	<i>2,3</i>	<i>2,0</i>	<i>1,8</i>	<i>1,7</i>
4	<i>Rata de participare la activitățile organizate de bibliotecă. B.2.2.4</i>	<i>Evaluarea interesului manifestat de populația servită față de activitățile organizate de bibliotecă.</i>	<i>20</i>	<i>154</i>	<i>219</i>	<i>194</i>	<i>205</i>
5	<i>Numărul de participări la orele de instruire B.2.2.5</i>	<i>Evaluarea capacității bibliotecii de a ajunge la utilizatori, organizând acțiuni de instruire în utilizarea serviciilor</i>	<i>8,2</i>	<i>13</i>	<i>20,7</i>	<i>56</i>	<i>27</i>
6	<i>Procentul de frecventare de către populația țintă. B.2.4.1</i>	<i>Evaluarea reușitei bibliotecii în a contacta și atrage populația țintă</i>	<i>20</i>	<i>18%</i>	<i>21%</i>	<i>18%</i>	<i>16%</i>
7	<i>Cost per împrumut. B.3.1.1</i>	<i>Evaluarea costului serviciilor de bibliotecă în funcție de numărul de împrumut</i>	<i>25</i>	<i>33</i>	<i>33,5</i>	<i>37</i>	<i>52</i>
8	<i>Costul achizițiilor per împrumut . B.3.1.2</i>	<i>Evaluarea costului achizițiilor per împrumut și eficiența politicii de dezvoltare a colecției orientate spre utilizatori</i>	<i>1,5</i>	<i>2</i>	<i>2,3</i>	<i>2,3</i>	<i>3</i>
9	<i>Raportul între cheltuieli pentru achiziții și chelt. pentru personal. B.3.3.3</i>	<i>Raportarea costurilor de achiziții la costul de personal pentru a stabili dacă biblioteca consacră o parte pertinentă din mijloacele sale colecției</i>	<i>0,07</i>	<i>0,06</i>	<i>0,09</i>	<i>0,07</i>	<i>0,03</i>
10	<i>Cost per utilizator B.3.4.1</i>	<i>Evaluarea costului serviciilor de bibliotecă în ceea ce privește numărul de utilizatori</i>	<i>337</i>	<i>346</i>	<i>405</i>	<i>468</i>	<i>643</i>
11	<i>Rata de ocupare a locurilor din bibliotecă. B.2.3.1</i>	<i>Evaluarea ratei globale de utilizare a locurilor destinate lecturii sau studiilor în bibliotecă prin estimarea procentului de locuri în folosință la un anumit moment dat</i>	<i>81%</i>	<i>81%</i>	<i>85%</i>	<i>88%</i>	<i>89%</i>

12	<i>Cost per intrări fizice și virtuale. B.3.4.2</i>	<i>Evaluarea costului serviciului de bibliotecă în funcție de numărul de intrări și/sau vizite virtuale</i>	<i>37</i>	<i>24</i>	<i>35</i>	<i>40</i>	<i>52</i>
13	<i>Numărul de angajați per persoană din populația servită. B.1.4.1</i>	<i>Acest indicator are ca obiectiv evaluarea numărului de angajați ai bibliotecii per 1000 de persoane din populația servită</i>	<i>0,9</i>	<i>0,9</i>	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>	<i>0,8</i>
14	<i>Numărul de ore formare per bibliotecar. B.4.2.2.2</i>	<i>Evaluarea perfecționării competențelor personalului de bibliotecă prin participarea la orele de instruire</i>	<i>21</i>	<i>10</i>	<i>27</i>	<i>34</i>	<i>34</i>
15	<i>Spațiul pentru public per persoană. B.1.3.1 (m.p.)</i>	<i>Evaluarea importanței bibliotecii ca loc de studiu, întâlniri, centru de învățare și indică suportul instituției pentru aceste sarcini</i>	<i>5,5</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>	<i>5,2</i>
16	<i>Procentul de personal implicat în parteneriate și proiecte de colaborare B.4.2.4</i>	<i>Evaluarea colaborării locale, naționale, internaționale a bibliotecii, respectiv, importanța și impactul ei asupra bibliotecii</i>	<i>69 %</i>	<i>75 %</i>	<i>60 %</i>	<i>60%</i>	<i>60%</i>
17	<i>Procentul din bugetul bibliotecii provenit din subvenții speciale sau din resurse proprii. B.4.3.1</i>	<i>Evaluarea capacității bibliotecii de a obține resurse financiare suplimentare</i>	<i>0,5 %</i>	<i>5,8 %</i>	<i>6%</i>	<i>0,6</i>	<i>0,01</i>
18	<i>Procentul din bugetul instituției alocat bibliotecii. B.4.3.2</i>	<i>Măsurarea părții bibliotecii (exprimat în termeni de unități monetare investite), în interiorul structurii organizaționale și evaluarea aportului financiar al instituției</i>	<i>81 %</i>	<i>95 %</i>	<i>94 %</i>	<i>98%</i>	<i>100 %</i>
19	<i>Achiziții per capita (u.m.)</i>	<i>Numărul de volume achiziționate per cap de locator</i>	<i>0,04</i>	<i>0,02</i>	<i>0,03</i>	<i>0,06</i>	<i>0,05</i>
20	<i>Rata de innoire a colecțiilor</i>		<i>106</i>	<i>161</i>	<i>160</i>	<i>77</i>	<i>80</i>

Publicații. Reportaje.**Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni în vizorul mass-media.**

Biblioteca raională a înregistrat un număr bogat de repotraje ale televiziunii locale Studio-L ce reflectă activitățile bibliotecii, cât și reportaje înregsitate pentru televiziuni naționale.

Drept apreciere a creativității bibliotecii prin aplicarea, participarea și coordonarea în diverse proiecte ar fi impactul muncii depuse, creșterea imaginii bibliotecii în comunitate și recunoașterea bibliotecarului ca lider comunitar, profesionist la locul de muncă și specialist cu competențe multilaterale, considerăm și solicitarea surselor de informare mass-media (TV și radio) de a înregistra reportaje din bibliotecă despre activitățile pentru comunitate.

1. Balan Natalia. Magia poveștilor.// Florile dalbe.-2025.- nr.7-8.- Pag.3.
2. Balan Natalia. Ziua Internațională a Cărții pentru Copii la bibliotecă//Realități culturale.- 2025.-nr.7.- Pag.2
3. Balan Natalia. Campania: Să citim cu voce tare împreună // Realități culturale.- 2025.- nr.7.-Pag.16 .

Videoreportaje:

4. Biblioteca raională Ion Ungureanu a organizat o reuniune dedicată marelui scriitor Mihai Eminescu
https://www.youtube.com/watch?v=26zQ_N8igvM
5. Pupăza din Tei a ajuns la Căușeni
<https://www.youtube.com/watch?v=7RqFPieYrgA>
6. Vacanță cu lectură și voie bună: „Bibliovacanța” a început la Biblioteca „Ion Ungureanu” din Căușeni
<https://www.youtube.com/watch?v=xQSPkF3LJRs>
7. Siguranța online învățată la bibliotecă
<https://www.youtube.com/watch?v=EGXrEzNEBI8>
8. Târg de locuri de muncă în Căușeni: peste 300 de oferte disponibile
<https://www.youtube.com/watch?v=G7geA51U6v4>
9. Alegeri parlamentare decisive în Republica Moldova, astăzi, 28 septembrie, toți cetățenii votează
<https://www.youtube.com/watch?v=7mbTxNW156s>

10. Concurs de poezii la biblioteca din Căușeni
<https://www.youtube.com/watch?v=Q3h7A5ij3kc>
11. La Biblioteca „Ion Ungureanu”, filiala pentru copii, vacanța de vară a început cu lectură.
<https://www.youtube.com/watch?v=3UXCJToT8X4>
12. Vacanță cu lectură și voie bună: „Bibliovacanța” a început la Biblioteca „Ion Ungureanu” din Căușeni
<https://www.youtube.com/watch?v=Pi13U0YIHJ8>
13. Ziua internațională a limbii materne marcată la biblioteca pentru copii din Căușeni
https://www.youtube.com/watch?v=ZIU3fNMgk_0
14. 350 de titluri de carte în limba engleză donate de Ministerul Culturii Bibliotecii din Căușeni
<https://www.youtube.com/watch?v=YO26-QFmFCk>
15. La bibliotecă învăț și mă simt bine – Mihaiela, eleva pasionată de lectură
https://www.youtube.com/watch?v=iH_kebVgFag
16. Cititul dezvoltă mintea: La Săiți, copiii își formează gândirea critică prin lectură
<https://www.youtube.com/watch?v=5gQxddkjIQ>
17. Evenimentul, la Biblioteca Raională a avut scopul de a reîmprospăta cunoștințele bibliotecarilor
<https://www.youtube.com/watch?v=a5rnX2SGSR8>
18. Celula de comunicare de Criză Căușeni a demarat primele activități
<https://www.youtube.com/watch?v=ks7hW5ABuxQ>
19. S-au întrecut cu poezia lui Vieru Elevii uni liceu din Căușeni au demonstrat că știu cel mai bine
<https://www.youtube.com/watch?v=Uix6TFWzVw4>
20. Opera eminesciană recitată la Căușeni în limba franceză
<https://www.youtube.com/watch?v=2L1PdCZm4hE>
21. Emisiune: CCC- instrument util de comunicare cu cetățenii la nivel local
Asociația Presei Independente
<https://www.youtube.com/watch?v=h1AhyPaVwzI&t=224s>

Organizarea reuniunilor profesionale de către Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” pe parcursul anului 2025

	Tema, subiectul reuniunii	Tipul (simp., masă rotundă, etc.,) și nivelul reuniunii (internațional, național, local)	Numărul participanților	Note
1	<i>Eveniment dedicat Zilei Naționale a Culturii</i>	Eveniment de trecere în revistă a succeselor și provocărilor anului 2023. 16 ianuarie, 2 ore	35	Toți bibliotecarii din rețea. Reprezentanți APL
2	Atelier Profesional în contextul prevederilor Ofertei Educaționale pentru anul 2025 a BPR „Ion Ungureanu” Căușeni și a CFC al BNRM	03 martie 2025 Atelier profesional de nivel raional	32	Organizată de BPR „Ion Ungureanu” Căușeni Reposnsabili: Osipov Liuba Șestacovschi Larisa Popușoi Natalia
3	Noul Regulament de gestionare a colecțiilor – pas cu pas. Partea I. Servicii electronice	Reuniune profesională. Atelier de lucru 21 martie 2025 <i>4 ore</i>	25	Formator: Vrabie Aurelia – instruire „Noul Regulament de gestionare a colecțiilor – pas cu pas” Bibliotecari din rețea
4	Noul Regulament de gestionare a colecțiilor – pas cu pas. Partea II	Atelier de lucru. 15 aprilie, 2025 4 ore	28	Formator: Vrabie Aurelia – instruire „Noul Regulament de gestionare a colecțiilor – pas cu pas” Bibliotecari din rețea
5	Eveniment solemn dedicat zilei profesionale ale lucrătorului din domeniul culturii, Seminarul bibliotecarilor din raion	20 mai 2025 Atelier profesional „Reușitele și performanțele bibliotecarilor în 2024-2025”	45	Organizat de Direcția Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism Reposnsabil: Șestacovschi Larisa Osipov Liuba
6	Corupția electorală în Republica Moldova: provocări și soluții	Discuție publică 6 iunie 2025	15	Un deputat în Parlamentul RM Reprezentanți APL

		<u>2 ore</u>		Bibliotecari, angajați din domeniul culturii
7	Întâlnire cu scriitoarea Larisa Turea, autoarea cărții „Cartea foametei”	Eveniment literar 17 septembrie 2025 <u>2 ore</u>	118	Scriitoarea Larisa Turea Lidia Gontea, colaboratoarea Bibliotecii Naționale a RM Bibliotecari din rețeaua Căușeni Elevi, profesori, cetățeni
9	Informare și comunicare în era dezinformării.	Sesiune de informare pentru bibliotecari și cetățeni 19 septembrie 2025 <u>4 ore</u>	25	Formatori: Mihai Șleahițchi, doctor habilitat în psihologie, doctor în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova; Sergiu Sanduleac, doctor habilitat în pedagogie, doctor în psihologie, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Bibliotecari din rețea.
10	Eveniment informativ și consultativ – Apărarea drepturilor și accesul la justiție pentru comunitatea locală și refugiați	Eveniment de informare 5 noiembrie 2025 <u>2 ore</u>	25	Andriuță Violeta, avocată Bibliotecari din raion, cetățeni
11	Rolul presei regionale în prezentarea problemelor locale și reducerea riscului de dezinformare	Discuție publică 3 decembrie 2025 <u>2 ore</u>	40	Valeria Batereanu, Ion Preașcă, Inga Burlacu, coordonatoare de proiect „Dincolo de Chișinău: Regiunile aflate în dispută politică, sub reflector” Bibliotecari din raion,

Participare la reuniuni profesionale și științifice cu comunicări, prezentări.

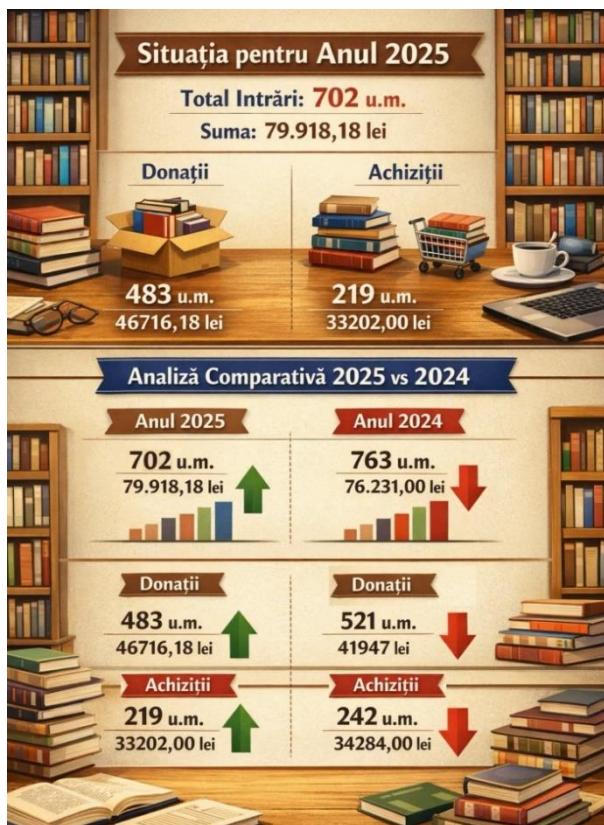
n/o	Tema subiectul reuniunii	Tipul (simpozion, masă rotundă etc.) și nivelul reuniunii (internațional, național, local)	Organizator, data organizării	Nume, prenume participant	Tema comunicării
1	Rezultatele realizate de Clula de Comunicare de Criză Căușeni	Masa rotundă	Consiliul Raional Căușeni 13.01.2025	Osipov Liuba Gargalic Svetlana, Natalia Popușoi	Rezultatele și realizate de CCC Căușeni
2	„Rolul bibliotecilor în prevenirea și gestionarea crizelor”	Conferință anuală	Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova 17.01.2025	Popușoi Natalia	Rezultatele și realizate de CCC Căușeni
3	Implicarea bibliotecarilor în transformarea digitală: Oportunități și provocări”	Conferință zonală	Biblioteca Națională a Republicii Moldova 03.06.2025	Popușoi Natalia	„Biblioteca în acțiune- inspirație, educație și comunitate”
4	Informarea angajatorilor despre accesul pe piața forței de muncă și de a dezvolta punți de colaborare între instituția noastră și mediul de afaceri local	Masă rotundă	Direcția ocuparea forței de muncă Căușeni 16.09.2025	Osipov Liuba	„Parteneriate de succes, garant al muncii decente”
5	Celula de Comunicare de Criză -instrument util de comunicare cu cetățenii la nivel local	Masă rotundă	Asociația Presei Independente 18.11.2025	Osipov Liuba	Rezultatele și realizate de CCC Căușeni
6	Întrunirea Consiliului Tripartit pe lângă Direcția ocuparea forței de muncă Căușeni	Masă rotundă	Direcția ocuparea forței de muncă Căușeni 02.12.2025	Osipov Liuba	„Parteneriate de succes, garant al muncii decente”

Anexa 5.

Oferta educațională 2026
Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni

Luna	Tema educațională	Data propusă
Februarie	Sesiune interactivă: Soluții și trucuri digitale pentru utilizatori	3 februarie
	Metodologia completării registrelor de evidență a activităților culturale	17 februarie
Martie	Bibliotecarii formatori în securitate cibernetică	3 martie
	Evaluarea impactului activităților educaționale	24 martie
Aprilie	Ghidul esențial pentru pregătirea și evaluarea bibliotecii	7 aprilie
	Clasificarea CZU: De la teorie la raft	21 aprilie
Mai	Copilot – instrument digital pentru bibliotecari	5 mai
	Scrierea postărilor pe rețele de socializare	19 mai
	Cum scriem o istorie de succes	26 mai
Iunie	Prelucrarea biblioteconomică și tehnică a publicațiilor	9 iunie
	Analiza colecției de bibliotecă și indicatori statistici	23 iunie
Iulie	Tabără de vară pentru bibliotecari.	6-10 iulie
August	Rolul bibliotecarului în conservarea și promovarea patrimoniului folcloric local	12 august
Septembrie	CapCut – editor video pentru promovarea bibliotecii	9 septembrie
Octombrie	I Love PDF Masterclass: Convertirea fișierelor între formate (JPG ↔ PDF ↔ Word) utilizând aplicația iLovePDF	15 octombrie
	Inteligența artificială și viitorul bibliotecilor Copilot, ChatGPT cum le folosim corect și în folosul bibliotecarului.	29 octombrie
Noiembrie	„Clubul Femeilor: Organizare și Sustenabilitate”	5 noiembrie
	Pentru postere simple și rapide: Picsart	20 noiembrie
	Pentru promovare online (Facebook, Instagram): Pippit	28 noiembrie
Decembrie	Dezvoltarea gândirii critice prin literatură	10 decembrie

Anexa 6. Materiale promoționale, flayere, infografice.

BIBLIOTECA PUBLICĂ RAIONALĂ
"ION UNGUREANU" CĂUȘENI

Servicii a bibliotecilor publice din
rețea a. 2025

CIUFLEȘTI

- DEGETELE ERMECATE
- MAȘINA TIMPULUI

URSOAIA

- DIN CĂRȚI SĂ ALEM ÎNȚELEPCIUNE

CÎRNĂȚENII NOI

- BIJUTERII HANDMADE
- FITNES: +40

BAIMACLIA

- POVEȘTEA PĂSTRATĂ ÎN CĂRȚI

SERVICIILE DE BIBLIOTECA
2025

Ora de l. engleză în ajutorul temelor pentru acasă

Clubul pentru femei „Cucoanele-Panociki”

Ora de l. română pentru alolingvi

Educația mediatică pentru toți

Ajutor la contor

Jocuri intelectuale

Scoala IT pentru fiecare

Clubul de programare și robotică

Biblioteca Raională „Ion Ungureanu” Căușeni

API DW Akademie Finanțat de Uniunea Europeană

Bibliotecile au devenit centre de educație civică și informare pentru siguranța publică.

Colaborare activă cu: **școli, primăriile, poliție, pompieri, centre sociale.**

Creșterea nivelului de informare și conștientizare a riscurilor în comunitate.

Consolidarea imaginii bibliotecii ca instituție de încredere și utilitate publică.

30 biblioteci implicate
50+ activități de informare
9.500 persoane informate direct
5.400 pliante distribuite
900 postere afișate
70+ instituții publice implicate

Biblioteca pentru copii din Căușeni

te invită la clubul de lectură

BIBLIOVACANȚA

MAR 21 Când? → 23.06.2025 - 27.06.2025

📍 Unde? → Biblioteca pentru copii

🕒 Ora? → 9:00 - 12:00

📖 Vârsta? → 7-9 ani

**Locurile sunt limitate,
nu ezita să ne scrii în direct!**

Referințe bibliografice consultate pentru realizarea prezentului Raport:

1. Dezvoltarea competențelor din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții: rolul și locul lecturii: Suport metodologic și educațional în sprijinul realizării Programului Național LecturaCentral, ediția a 4-a, 2021 /Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării ; director general: Elena Pintilei ; echipa de autori: Vera Osoianu, Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric [et al.] ; coordonator de ediție: Vera Osoianu. – Chișinău : BNRM, 2021. – 95 p. : fig., tab. Referințe bibliogr. la sfârșitul art. – 10 ex. ISBN 978-9975-3510-3-4.
2. Bibliologie, biblioteconomie, științe ale informării și documentării: repere istorice și contemporane. București. 2025. 286 p. ISBN 978-606-16-1611-4. Disponibil: <https://s9.ro/2feo>
3. Ordin nr. 196 din 3 octombrie 2022 privind aprobarea Regulamentului de gestionare a colecțiilor de bibliotecă. Chișinău. 2022.
Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134445&lang=ro
4. Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139557&lang=ro [accesat 2025.11.17].
5. Manifestul Bibliotecii Publice IFLA-UNESCO 2022. Disponibil: https://new.bjc.ro/wp-content/uploads/2023/02/17-iflaunesco_public_library_manifesto_2022_rom.pdf [accesat 2025.11.23].
6. Regulamentul privind gestionarea colecțiilor de bibliotecă: nr. 196 din 03 octombrie 2022. Disponibil : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134445&lang=ro [accesat 2025.11.25].
7. Blog de biblioteconomie și știința informării. – Mod de acces: <https://clubbib2.wordpress.com/> / (Accesat 2025.12.20).
8. Centrul de Formare Profesională Continuă, BNRM. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/cfpc.bnrm/> (Accesat 2025.12.20).
9. Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/forum.manageri.snb/> (Accesat 2025.12.22).
10. Lectura Central. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/groups/205286133498142/> (Accesat 2025.12.22).
11. Programul Național LecturaCentral. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/fncl.bnrm/> (Accesat 05.12.2025).
12. Promovarea imaginii bibliotecii în comunitate. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/groups/2092118660876897/> members/ (Accesat 2025.12.28).
13. Simpozionul Anul Bibliologic (BNRM). – Mod de acces: <https://www.facebook.com/anul.bibliologic/> (Accesat 2025.12.26)
14. Raport analitic anual privind activitatea Bibliotecilor Publice Teritoriale din raionul Căușeni. Anul Raport analitic anual privind activitatea rețelei de Biblioteci Publice din r-l Căușeni pentru anul 2025

2023 - consolidarea relațiilor dintre bibliotecă și comunitate / responsabil date statistice: Larisa Șestacovschi ; responsabil de elaborarea raportului, coordonator: Liuba Osipov ; responsabili pe compartimente: Natalia Popușoi, Oxana Apostol, Svetlana Gargalic, Liuba Vrabie, Natalia Balan. – Căușeni, 2023. – 70 p. – Manuscris. <http://moldlis.bnrm.md/items/21b2ba7e-f0a8-4fb9-8850-a809e450d814>

15. Raport analitic anual privind activitatea rețelei de Biblioteci Publice din raionul Căușeni 2024. Căușeni, 2024, 49 p. URL: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/2113>
16. Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/forum.manageri.snb/> (Accesat 2025.12.22).
17. Promovarea imaginii bibliotecii în comunitate. – Mod de acces: <https://www.facebook.com/groups/2092118660876897/members/> (Accesat 2025.12.28).
18. Cercetarea statistică anuală 6-C „Activitatea bibliotecilor” www.statistica.md .
19. Raport statistic centralizator Privind activitatea bibliotecilor publice în anul 2025.
20. Recomandări privind elaborarea Rapoartelor analitice ale bibliotecilor publice rețelelor: 2023. Prezentate în cadrul sesiunilor consultative „Raportarea activității bibliotecii pentru anul 2023”, 25 octombrie 2023. Ludmila CORGHENICI
21. Indicatori de performanță (relaționali) pentru biblioteci. Ghid în sprijinul implementării SMISO 11620: 2016 „Informare și documentare. Indicatori de performanță pentru biblioteci” (<http://www.bnrm.md/files/publicatii/Ghid-Indicatori-de-performanta-2018.pdf>)
22. Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439-2018 „Informare și documentare. Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor” (<http://www.bnrm.md/files/publicatii/Ghid-Informare-si-Documentare.Metode-si-proceduri-pentru-evaluarea-impactului-bibliotecilor.pdf>)

